

ASIA

Puuratapölkkyjen käsittelylaitoksen toiminnan olennainen muuttaminen ja lupien yhdistäminen, Kajaani

LUVAN HAKIJA

Väylävirasto
PL 33
00521 Helsinki

SISÄLLYSLUETTELO

HAKEMUS JA ASIAN VIREILLETULO	4
TOIMINTA JA SEN SIJAINTI	4
LUVAN HAKEMISEN PERUSTE	4
LUPAVIRANOMAISEN TOIMIVALTA	5
TOIMINTAA KOSKEVAT LUVAT, SOPIMUKSET JA ALUEEN KAAVOITUSTILANNE	5
LAITOSALUE JA SEN YMPÄRISTÖ	6
Asutus	6
Luonnonympäristö ja luonnonsuojelualueet	6
TOIMINTA	7
Yleiskuvaus toiminnasta	7
Ratapölkkyjen esikäsittely ja varastointi	7
Ratapölkkyjen murskaus	8
Tuotteet, tuotantomäärä ja kapasiteetti	8
Ratapölkkyjen laatu ja ominaisuudet	8
Toiminnassa käytettävät polttoaineet	9
Vedenhankinta ja viemärointi sekä vesienkäsittely	10
Aktiivihiihtisuodattimien kapasiteetti	10
Vedenkäsittelykapasiteetti	10
Orsi- ja pohjaveden painetasot ja hulevesien mittaukset	12
Liikennejärjestelyt	12
Alueelle vastaanotettavat ja alueella syntyvät jätteet	12
PARAS KÄYTTÖKELPOINEN TEKNIikka JA ENERGIA TEHOKKUUS	13
TOIMINTA HÄIRIÖ-, VAARA- JA POIKKEUKSELLISISSA TILANTEISSA SEKÄ KORJAAVAT TOIMET	14
YMPÄRISTÖKUORMITUS	15
Päästöt vesistöön	15
Hule- ja pohjavesien laatu vuoden 2018 päästötarkkailun perusteella	16
Hule- ja pohjavesien laatu vuoden 2019 päästötarkkailun perusteella	16
BAT-päästötarkastelun mukaiset analyysit	19
Vesistökuormitus	21
Päästöt maaperään ja pohjaveteen	21
Päästöt ilmaan	22
Melupäästöt	22
ARVIO TOIMINNAN VAIKUTUKSISTA YMPÄRISTÖÖN	23
TARKKAILU JA RAPORTOINTI	23
Käyttötarkkailu	23
Kirjanpito	24
Vesien tarkkailu	25
Raportointi	26
Ehdotus raportointiohjelmaksi	27
VAKUUS	27
LUPAHAKEMUKSEN KÄSITTELY	28
Lupahakemuksen täydennykset	28
Lupahakemuksesta tiedottaminen	29
Lausunnot	29
Muistutukset ja mielipiteet	36
Hakijan kuuleminen ja vastine	40
MERKINTÄ	43

ALUEHALLINTO VIRASTON RATKAISU.....	43
YMPÄRISTÖLUPARATKAISU.....	43
LUPAMÄÄRÄYKSET	43
Määräykset pilaantumisen ehkäisemiseksi.....	43
Toimintaa koskevat yleiset lupamääräykset	43
Ratapolkkyjen välivarastointi, käsittely ja murskaus sekä ratapolkkyhankkeen välivarastointi	44
Jätteenkäsittelykenttien rakenteet ja hulevesien käsittely	44
Melu ja pöly	45
Jätteiden käsittely ja hyödyntäminen	46
Polttoaineen varastointi.....	46
Paras käyttökelpoinen tekniikka	46
Häiriö- ja muut poikkeukselliset tilanteet	47
Toiminnan olennainen muuttaminen tai lopettaminen	47
Tarkkailu- ja raportointimääräykset	47
Käyttötarkkailu	48
Päästötarkkailu	48
Kirjanpito ja raportointi	48
Vakuus.....	49
OHJAUS ENNAKOIMATTOMIEN VAHINKOJEN VARALLE	50
RATKAISUN PERUSTELUT	50
Luvan myöntämisen edellytykset luvan muuttamisen osalta	50
Lupamääräysten perustelut.....	54
Määräykset pilaantumisen ehkäisemiseksi.....	54
Toimintaa koskevat yleiset lupamääräykset	54
Ratapolkkyjen välivarastointi, käsittely ja murskaus sekä ratapolkkyhankkeen välivarastointi	54
Jätteenkäsittelykenttien rakenteet ja hulevesien käsittely	55
Melu ja pöly	55
Jätteiden käsittely ja hyödyntäminen	55
Polttoaineen varastointi.....	56
Paras käyttökelpoinen tekniikka	56
Häiriö- ja muut poikkeukselliset tilanteet	56
Toiminnan olennainen muuttaminen tai lopettaminen	56
Tarkkailu- ja raportointimääräykset	57
Vakuuden perustelut	57
VASTAUS YKSILÖITYIHIN VAATIMUKSIIN.....	58
LUVAN VOIMASSAOLO JA LUPAMÄÄRÄYSTEN TARKISTAMINEN.....	58
Päätöksen voimassaolo	58
Korvattavat päätökset	58
Lupaa ankaramman asetuksen noudattaminen.....	59
PÄÄTÖKSEN TÄYTÄNTÖÖNPANO	59
Päätöksen täytäntöönpanokelpoisuus.....	59
SOVELLETUT SÄÄNNÖKSET	59
KÄSITTELYMAKSU	59
Ratkaisu.....	59
Perustelut.....	59
Oikeusohje.....	60
PÄÄTÖKSESTÄ TIEDOTTAMINEN.....	60
MUUTOKSENHAKU	61

HAKEMUS JA ASIAN VIREILLETULO

Väylävirasto on 30.8.2019 aluehallintovirastoon saapuneella ja myöhemmin täydentämällään hakemuksella hakenut lupaa Kajaanin kaupungissa Tihisenniemen teollisuusalueella sijaitsevan jätteen varastointi- ja käsittelytoiminnan olennaiseen muuttamiseen.

Väylävirastolla on otsikon ”Toimintaa koskevat luvat, sopimukset ja alueen kaavatilanne” -kohdassa luetellut voimassa olevat ympäristöluvut toimintaan.

Päätösten mukaan alueella saa murskata 56 000 tonnia ratapölkkyjä vuodessa ja välivarastoida pölkkyjä yhteensä enintään 200 000 kpl sekä välivarastoida mursketta korkeintaan 1 000 m³.

Väylävirasto hakee lupaa varastoida käsittely- ja varastointialueella kerralla enintään 260 000 pölkkyä sekä enintään 20 000 m³ ratapölkky mursketta. Lisäksi Väylävirasto hakee edellä mainittujen ympäristölupapäätösten yhdistämistä siten, että yksi päätös kattaa koko toiminta-alueen käsittely-, murskaus- ja varastointitoiminnot.

TOIMINTA JA SEN SIJAINTI

Toiminnoilla on Kainuun ympäristökeskuksen ja Pohjois-Suomen aluehallintoviraston aiemmin myöntämät ympäristöluvut kreosoottikyllästettyjen ratapölkkyjen käsittely- ja varastointitoimintaan ja varastointialueen laajentamiseen sekä ratapölkkyjen murskaukseen.

Lupaa haetaan kreosoottikyllästeisten puuratapölkkyjen esikäsittely-, murskaus- ja varastointitoiminnan olennaiseen muuttamiseen.

Ratapölkkyjen käsittely- ja varastointialue sekä puumurskeen varastointialue sijaitsee UPM-Kymmene Oyj:n Tihisenniemen teollisuusalueen (Renforsin rannan yritysalue) länsiosassa noin 2,5 km Kajaanin keskustasta luoteeseen. Kiinteistötunnus on 205-7-1-4 ja kiinteistön omistaa UPM-Kymmene Oyj.

LUVAN HAKEMISEN PERUSTE

Toiminta on ympäristölupavelvollista ympäristönsuojelulain 27 §:n 1 momentin liitteen 1 taulukon 2 kohdan 13 f) perusteella.

Ympäristönsuojelulain 29 §:n 1 momentin mukaan luvanvaraisen toiminnan olennaiseen muuttamiseen on oltava lupa.

LUPAVIRANOMAISEN TOIMIVALTA

Aluehallintovirasto on asiassa toimivaltainen viranomaisen ympäristönsuojeluasetuksen 1 §:n 1 momentin nojalla.

TOIMINTAA KOSKEVAT LUVAT, SOPIMUKSET JA ALUEEN KAAVOITUSTILANNE

Toiminnalla on voimassa seuraavat ympäristölupapäätökset:

- Kainuun ympäristökeskuksen 28.12.2005 myöntämä ympäristölupa, dnro KAI-2005-Y-36-111, kreosoottikyllästettyjen ratapölkkyjen käsittely- ja varastointitoimintaan Kajaanissa. Päätöksen mukaan alueella (8 650 m²) saa käsitellä ratapölkkyjä korkeintaan 800 000 kpl eli 56 000 tonnia vuodessa. Alueella saa olla varastoituna korkeintaan 200 00 ratapölkkyä. Lupa kattaa ratapölkkyjen lajittelun ja metalliosien irrottamisen pölkkyistä sekä pölkkyjen varastoinnin. Silloisen Ratahallintoviraston hallinnoiman alueen vieressä sijaitsevalla Huurinainen Oy:n hallitsemalla alueella (n. 4 000 m²) saa olla luvan mukaan varastoituna korkeintaan 40 00 ratapölkkyä.
- Kainuun ympäristökeskuksen 4.6.2008 myöntämä ympäristöluvan muutos, dnro KAI-2007-Y-144, käytettyjen kreosoottikyllästeisten puuratapölkkyjen varastointialueen laajentamiseen (laajennusalue noin 2 330 m²). Luvan mukaan laajennusalueen asfaltoitua osaa saa käyttää ratapölkkyjen varastointiin ja asfaltoimatonta osaa ratapölkkyistä irrotettujen metalliosien säilytykseen ennen metalliromun toimittamista jatkokäsittelyyn. Lisäksi ratapölkkyjä saa säilyttää varsinaisen käsittely- ja varastointialueella sijaitsevan pistoradan eteläpuolisella alueella.
- Pohjois-Suomen aluehallintoviraston 15.4.2014 myöntämä ympäristölupa, nro 33/2014/1, puuratapölkkyjen murskaukseen. Luvan mukaan alueella saa murskata korkeintaan 56 000 tonnia ratapölkkyjä vuodessa. Murskattua puuainesta saa olla välivarastoituna asfaltoidulla kentällä korkeintaan 1 000 m³.

Päätösten mukaan alueella saa murskata 56 000 tonnia ratapölkkyjä vuodessa ja välivarastoida pölkkyjä yhteensä enintään 200 000 kpl sekä välivarastoida murskettua korkeintaan 1 000 m³.

Huurinainen Oy:llä on ollut Kainuun ympäristökeskuksen 28.7.2008 myöntämä ympäristölupa dnro KAI-2004-4-162-111 murskaukseen kyseisellä alueella. Huurinainen Oy:n toiminta on ollut kuitenkin keskeytyneenä 1.6.2013 alkaen ja Pohjois-Suomen aluehallintovirasto on rauettanut kyseisen ympäristöluvan 2.10.2019.

Kainuun ELY-keskus on huhtikuussa 2018 lausunnollaan hyväksynyt väliaikaisesti puuratapölkky murskeen varastointimäärän väliaikaisen lisäämisen alueella ratapölkkyjen luvitetun varastointialueen puitteissa.

Väylävirastolla on voimassa oleva vuokrasopimus alueen käytöstä UPM-Kymmene Oyj:n kanssa.

Tihisenniemen teollisuusalue on asemakaavoitettu. Kiinteistö on vuodelta 2011 olevassa asemakaavassa merkitty teollisuus- ja varastoalueiden korttelialueeksi (kaavamerkintä T).

LAITOSALUE JA SEN YMPÄRISTÖ

Puuratapölkkyjen käsittely- ja varastointialue sijaitsee Tihisenniemessä, Renforsin Rannan teollisuusalueen länsiosassa, noin 2,5 kilometriä Kajaanin keskustasta luoteeseen. Alueella on ollut teollisuustoimintaa 1800-luvun lopulta lähtien. Nykyisin Renforsin Rannassa toimii yli 35 yritystä.

Puuratapölkkyjen varastointi- ja murskausalueen eteläpuolella sijaitsee pistoraide, joka päättyy käsittelyalueen kohdalla. Länsipuolella alue rajautuu Fingridin sähköasemaan ja pohjoispuolella teollisuusalueen halki kulkevaan tiehen. Itäpuolella on Vumos Oy:n alue, jossa pakataan teollisuusmateriaaleja.

Asutus

Lähimmät asuinkiinteistöt sijaitsevat käsittelyalueelta noin 500 metriä kaakkoon Kaaritiellä sekä käsittelyalueelta noin 800 metriä kaakkoon Purolan asuinalueella.

Luonnonympäristö ja luonnonsuojelualueet

Kohde ei sijaitse luokitellulla pohjavesialueella. Lähimpiin pohjavesialueisiin (Matinmäki-Mustikkamäki, 11 205 01V ja Koutaniemi, 11 205 02V) on matkaa noin 6,5 km. Pohjaveden arvioitu virtaussuunta on alueelta koilliseen kohti Kajaaninjokea.

Lähin pintavesistö, Kajaaninjoki, sijaitsee noin 300 metriä koilliseen.

Kohteessa on todettu olevan karkearakeisia täyttökerroksia 0,4–1,2 metrin syvyyteen maanpinnasta. Täyttökerrosten alapuolinen luonnonmaa on todettu siltiksi, saviseksi siltiksi tai hiekkaiseksi siltiksi (kerroksen paksuus noin 2–2,5 m), jonka alapuolella on moreenia. Moreenia on todettu yli 10 metrin syvyyteen maanpinnasta. Kallioperä alueella on graniittigneissisiä.

Kohteen läheisyydessä ei sijaitse luonnonsuojelu-, Natura tai muitakaan suojelualueita. Lähin suojeltu alue (Kajaaninjoen varren rantakallio ja rinnelehto) sijaitsee noin 2 km itään.

TOIMINTA

Yleiskuvaus toiminnasta

Suomen rataverkolla on noin 14 miljoonaa ratapölkkyä, joista noin kolmannes on puuratapölkkyjä. Käsittely- ja varastointialue on Väylävirastolle välttämätön, koska pääosa rataverkosta poistetuista puuratapölkkyistä käsitellään Kajaanissa.

Väylävirastolla (entinen Liikennevirasto, entinen Ratahallintokeskus) on Kajaanissa Tihisenniemen teollisuusalueella puuratapölkkyjen käsittely- ja varastointialue, jolla esikäsitellään (irrotetaan pölkkyjen aluslevyt ja kiinnittimet), lajitellaan, varastoidaan ja murskataan rataverkon projektien ja kunnossapidon yhteydessä radasta poistettuja kreosootilla kyllästettyjä puuratapölkkyjä. Lisäksi samalla käsittelyalueella varastoidaan puuratapölkky murskettua toimitettavaksi vieressä sijaitsevaan Kainuun Voima Oy:n (KAVO) polttolaitokseen, jolla on ao. ympäristölupa. Kyseinen toiminta on alkanut alueella vuonna 1997.

Väylävirastolla on nykyisin erilliset ympäristöluvut koskien ratapölkkyjen esikäsitelyä, lajittelua ja varastointia sekä ratapölkkyjen murskausta ja murskeen varastointia. Väylävirasto hakee koko toiminta-alueen kattavaa ympäristölupaa, jonka nojalla käsittely-, murskaus- ja varastointitoiminnot saadaan alueella toteutettua tarkoituksenmukaisesti ja tehokkaasti.

Toiminta alueella on ympärivuotista. Ratapölkkyjen käsittely tapahtuu yhdessä, kahdessa tai tarvittaessa kolmessa vuorossa. Murskausta tehdään tarvittaessa.

Pääsääntöisesti päivittäinen tuotantotoiminta ajoittuu arkipäiviin klo 06:00–22:00 väliselle ajalle. Satunnaisesti toimintaa voi olla myös muina aikoina. Murskettua kuljetaan myös viikonloppuisin.

Ratapölkkyjen esikäsitely ja varastointi

Ratapölkkyt tuodaan käsittely- ja varastointialueella joko autokuljetuksina tai junalla. Pölkkyt siirretään asfaltoidulle käsittely- ja varastointialueelle. Puuratapölkkyjen varastointi- ja murskausalueen eteläpuolella sijaitsee pistoraide, joka päättyy käsittelyalueen kohdalla.

Kuormien purku ja pölkkyjen siirto käsittely- ja varastointialueelle tapahtuu pyöräkuormaajalla. Pääosa pölkkyistä vaatii lajittelun ja metallien (aluslevyt, raideruuvit, ratanaulat) poiston.

Alueelle tulleista pölkkyistä pieni määrä (0–5%) menee uudelleen käyttöön ratojen rakennus- ja korjaustyömaille ja loput siirtyvät metallien irrotukseen. Myös osasta uudelleen käyttöön menevistä pölkkyistä poistetaan metalliosat. Pölkkyistä irrotetaan metalliosat joko ennen murskausta tai murskauksen yhteydessä. Uudelleen käytettäväksi menevät ratapölkkyt, metalliosat ja kierrätykseen menevät metallit viedään alueelta hyödynnyskohteisiin autokuljetuksin.

Ratapölkkyjen murskaus

Esikäsitellyt ratapölkkyt murskataan päällystetyllä käsittely- ja varastointialueella, jossa on vesienkäsittely. Murskaimena käytetään joko siirrettävää tai kiinteää polttomoottorikäyttöistä puumurskainta. Siirrettävä murskain mahdollistaa murskauksen kullakin hetkellä sopivimmalla paikalla. Siirrettävä murskain tuodaan alueelle tarpeen mukaan.

Murskattu puuhake varastoidaan asfaltoidulla alustalla aumassa ja kuljetetaan Kainuun Voima Oy:n voimalalle sitä mukaa, kun voimalalla on kapasiteettia ottaa mursketta vastaan. Talviaikaan kuljetuksia on säännöllisesti, kesäaikaan satunnaisemmin.

Tuotteet, tuotantomäärä ja kapasiteetti

Alueella käsitellään ja murskataan ratapölkkyjä korkeintaan 800 000 kpl eli 56 000 tonnia vuodessa. Vuosittainen määrä kuitenkin vaihtelee.

Käsittely- ja varastointialueella varastoitava ratapölkky määrä on kerrallaan enintään 260 000 kpl.

Mursketta varastoidaan kerrallaan enintään 20 000 m³.

Alla on esitetty lukumäärätiedot käsiteltäviksi tulleista, murskatuista ja uusiokäyttöön menneistä sekä varastoiduista ratapölkkyistä vuosina 2015–2018.

	Historiatiedot määristä:			
	2018	2017	2016	2015
Käsiteltäväksi tulleet pölkkyt	231 511 kpl	772 213 kpl	583 566 kpl	497 187 kpl
Murskatut pölkkyt	394 287 kpl	463 298 kpl	582 413 kpl	615 910 kpl
Uusiokäyttöön menneet pölkkyt	2500 kpl	2500 kpl	0 kpl	1420 kpl
Vuoden lopussa varastossa olleet pölkkyt	100 000 kpl	300 000 kpl	64 000 kpl	65 188 kpl

Ratapölkkyjen laatu ja ominaisuudet

Ratapölkkyjen raaka-aine on puu. Ratapölkkyt on puusuojattu kresoottiöljyllä. Kresoottiöljy sisältää pääasiassa naftaleenia ja muita polyaromaattisia hiilivetyjä (PAH-yhdisteitä). Lisäksi nykyisin valmistettavat pölkkyt sisältävät fenoleita. Merkittävä osa fenoleista ja PAH-yhdisteistä on haihtunut tai hajonnut puisen pölkyn käytön aikana ennen niiden tuloa käsittelyyn ja varastointiin Kajaaniin.

Kreosoottipölkkyjen kyllästämöltä 21.3.2014 saatujen tietojen mukaan uusien ratapölkkyjen kreosoottipitoisuus on keskimäärin noin 6 kg/pölkky. Käyttöikänsä päässä olevassa, murskattavassa pölkkyssä kreosoottipitoisuus on enää noin 1-2 kg. Tämä määrä vastaa VTT:n kokeessa hakkeen PAH-yhdistepitoisuuksien perusteella laskettua PAH-yhdisteiden kilomäärää.

Hakemuksen mukaan Braunschweilerin selvitykseen koottujen kokeiden perusteella arvioituna kreosoottioljyn määrä on käytöstä poistetuissa pölkkyissä noin 2–3 kg. Koska PAH-yhdisteet muodostavat noin 75–85 % kreosoottioljyn koostumuksesta, ja koska PAH-yhdisteet käytännössä aiheuttavat pölkyn ympäristö- ja terveysvaikutukset, on ilmoitettu PAH-yhdisteiden kilomäärä olennaisempi tieto kuin kreosoottioljyn kokonaiskilomäärä. Lisäksi on huomioitava, että puupölkyn ja hakkeen vesipitoisuuksilla on olennainen merkitys PAH-yhdisteiden pitoisuuksiin pölkkyssä. Koska arvioidut kilomäärät on laskettu VTT:n vuonna 1996 tekemän yhden kokeen PAH-pitoisuuksien tuloksista kuiva-ainetta kohden, voi esiteissä kilomäärissä olla merkittäviä poikkeamia kohde- ja vuosikohtaisesti.

Kreosoottioljy on seos, joka sisältää myös pienimolekyyllisiä, haihtuvia yhdisteitä. Yhdisteiden poistuminen pölkkyistä eli haihtuminen ja hajoaminen alkavat heti pölkyn kyllästyksen jälkeen ja jatkuvat yhdessä liukene- misen kanssa pölkyn ollessa radassa. Pölkkyssä tapahtuu polyaromaattisten hiilivetyjen luonnollista hajoamista lähinnä hapen vaikutuksesta. Pienimolekyylliset yhdisteet ovat haihtuvampia sekä helpommin kulkeutuvia ja liukenevia kuin suuren molekyylipainon omaavat yhdisteet, jolloin haihtuvien ja liukenevien yhdisteiden osuus pienenee ajan myötä ja pölkkyyn jää jäljelle molekyylipainoltaan suurempia ja samalla pysyviä ja ei-haihtuvia PAH-yhdisteitä. Koska kreosoottioljyä ei lisätä pölkkyyn sen käytön aikana, pölkyn PAH-yhdisteiden pitoisuus laskee ajan myötä.

Hakija toteaa yllä esitetyn perusteella, että käytöstä poistettujen ratapölkkyjen varastointi- ja murskausalueelle tuotavien pölkkyjen PAH-yhdisteiden pitoisuus on huomattavasti uusien ratapölkkyjen pitoisuutta pienempi. Pölkkyjen murskauksen yhteydessä PAH-yhdisteiden haihtuminen ja hajoaminen jatkuvat. Murskeeseen jäljelle jäävät PAH-yhdisteet hajoavat Kainuun Voima Oy:n polttolaitoksella murskeen polton yhteydessä.

Toiminnassa käytettävät polttoaineet

Toiminnassa käytettävät koneet käyttävät polttoaineenaan dieselöljyä tai polttoöljyä. Lähtökohtaisesti koneita ei tankata alueella. Alueella tulee olemaan varalla alle 10 m³ polttoöljysäiliö. Säiliö sijoitetaan asfaltoidulle alueelle.

Ratapölkkyjen käsittelymäärän ollessa noin 800 000 kpl vuodessa, arvioidaan käsittelytoiminnassa kuluvan noin 70 m³ polttoainetta vuodessa. Murskaustoiminnassa arvioidaan kuluvan noin 80 m³ polttoainetta vuodessa.

Sähköä käytetään ainoastaan työmaaparakissa. Energian käytöstä pidetään kirjaa.

Vedenhankinta ja viemärointi sekä vesienkäsittely

Toiminnassa ei tarvita vettä. Käsittely- ja varastointialueella ei tule vesijohtoa eikä alueella ole jätevesiviemäriä.

Mikäli pölyämisen ehkäisemiseksi on tarve käyttää vettä, saadaan vesi alueen läheisyydessä olevasta vesipostista.

Toiminta-alue on asfaltoitu ja alueella on hulevesiviemäröity. Sade- ja hu-levedet johdetaan öljynerottimen ja välppäkaivon kautta aktiivihiihisiuodattimelle ennen johtamista Kajaaninjokeen.

Alueella on kolme toiminnassa olevaa vesienkäsittelylaitteistoa. Keskimäinen laitteistoista on otettu käyttöön 1990-luvun loppupuolella (tarkkailusuunnitelmassa nimellä 'käsittelyalueella sijaitseva laitteisto'). Itäisin laitteisto on otettu käyttöön vuonna 2008 (tarkkailusuunnitelmassa nimellä 'murskaus/laajennuskentän alueella sijaitseva laitteisto'). Eteläisin laitteisto on otettu käyttöön vuonna 2012 (tarkkailusuunnitelmassa nimellä 'raiteen eteläpuolella sijaitseva laitteisto'). Kaikissa puhdistuslaitteistoissa on peräkkäin asennettuina öljynerotin ja aktiivihiihisiuodatin. Käsitellyt vedet johdetaan Kajaaninjokeen.

Kaikki laitteistot on huollettu syksyllä 2019. Samassa yhteydessä radan eteläpuolella sijaitsevaan laitteistoon tehdään parannustöitä. Suunnitellut muutokset hyväksytetään ELY-keskuksella.

Öljynerotuskaivon ja suodattimen toimivuus varmistetaan riittävän usein suoritettavin tarkastuksin, tyhjennyksin ja huolloin. Aktiivihiihisiuodatin vaihdetaan kerran vuodessa. Mikäli vesiseurantatulosten perusteella vaihtoväliä on tarve muuttaa, sovitaan asiasta ELY-keskuksen kanssa.

Aktiivihiihisiuodattimien kapasiteetti

Käsittelykentällä olevan aktiivihiihisiuodattimen maksimikapasiteetti on noin 4 m³/h. Hetkellisesti suodattimen läpi voidaan johtaa vielä suurempia vesimääriä, mutta tällöin "padottumista" voi esiintyä.

Laajennusalueella (pölkkyjen varastointialue) olevan aktiivihiihisiuodattimen kapasiteetti on 108 m³/h.

Raiteen eteläpuoleisella varastointialueella olevan aktiivihiihisiuodattimen kapasiteetti on 10–12 m³/h.

Vedenkäsittelykapasiteetti

Kajaanin ratapölkkyjen käsittelyalueen pinta-ala on noin 8 650 m². Sadtatietojen perusteella laskettuna vuoden 2018 kokonaissadanta käsit-

telyalueella oli yhteensä $4\,151\text{ m}^3$. Sadannasta valunnan kautta kulkeutuu viemäriin noin 90 % (valuntakerroin, arvio) eli $3\,736\text{ m}^3$ vuodessa eli vuonna 2018 keskimäärin noin 426 l tunnissa ja 0,12 l sekunnissa.

Vastaavasti laajennusalueen pinta-ala on noin $1\,750\text{ m}^2$. Sadantatietojen perusteella laskettuna vuoden 2018 kokonaissadanta laajennusalueella oli yhteensä 840 m^3 . Sadannasta valunnan kautta kulkeutuu viemäriin noin 90 % (valuntakerroin, arvio) eli 756 m^3 vuodessa eli keskimäärin noin 86 l tunnissa ja 0,024 l sekunnissa.

Vuonna 2012 käyttöön otetun, raiteen eteläpuoleisen varastointialueen (nykyisin asfaltoitu alue), pinta-ala on noin 465 m^2 . Vuoden 2018 sadantatietojen perusteella laskettuna kokonaissadanta laajennusalueella oli yhteensä 223 m^3 . Sadannasta kulkeutuu valunnan kautta viemäriin noin 90 % (valuntakerroin, arvio) eli 201 m^3 eli keskimäärin noin 23 l tunnissa ja 0,006 l sekunnissa.

Viemäriin kulkeutuvan veden 90 % arvio on konservatiivinen, ja se on arvioitu seuraavin perustein:

- imeytymistä asfalttikerroksen läpi ei käsittelykentällä ja varastointialueella tapahdu,
- painanteisiin ei jää vettä,
- pieni osa sadannasta haihtuu asfaltin pinnalta (käsittelykenttä ja varastointialue) ja
- osa vedestä sitoutuu hakkeeseen ja ratapölkkyihin.

Alla on esitetty virtaamalaskelmat maksimivesimäärillä laskettuina seuraavasti:

Keskimääräinen virtaama/h vuosikertymän perusteella arvioituna vuoden 2018 sadannan perusteella:

Ratapölkkyjen käsittelyalue: $4\,151\text{ m}^3 / (365\text{ vrk} \cdot 24\text{ h/vrk}) = 0,474\text{ m}^3/\text{h}$

Laajennusalue: $840\text{ m}^3 / (365\text{ vrk} \cdot 24\text{ h/vrk}) = 0,096\text{ m}^3/\text{h}$

Raiteen eteläpuoleinen varastointialue: $223\text{ m}^3 / (365\text{ vrk} \cdot 24\text{ h/vrk}) = 0,025\text{ m}^3/\text{h}$

Keskimääräinen virtaama/h käsittelyjärjestelmässä sateisimman kuukauden (09/2018) kertymän perusteella arvioituna:

Ratapölkkyjen käsittelyalue: $(17\% \cdot 4\,151\text{ m}^3) / (30\text{ vrk} \cdot 24\text{ h/vrk}) = 0,98\text{ m}^3/\text{h}$

Laajennusalue: $(17\% \cdot 840\text{ m}^3) / (30\text{ vrk} \cdot 24\text{ h/vrk}) = 0,20\text{ m}^3/\text{h}$

Raiteen eteläpuoleinen varastointialue: $(17\% \cdot 223\text{ m}^3) / (30\text{ vrk} \cdot 24\text{ h/vrk}) = 0,05\text{ m}^3/\text{h}$

Keskimääräinen virtaama/h käsittelyjärjestelmässä sateisimman vuorokauden (21.1.2018) kertymän perusteella arvioituna:

Ratapölkkyjen käsittelyalue: $(5,3 \% \times 4151 \text{ m}^3) / 24 \text{ h} = 9,2 \text{ m}^3/\text{h}$

Laajennusalue: $(5,3 \% \times 840 \text{ m}^3) / 24 \text{ h} = 1,9 \text{ m}^3/\text{h}$

Raiteen eteläpuoleinen varastointialue: $(5,3 \% \times 223 \text{ m}^3) / 24 \text{ h} = 0,49 \text{ m}^3/\text{h}$

Em. laskelmien perusteella hakija toteaa, että laajennusalueen ja raiteen eteläpuolisen alueen aktiivihiihtisuodattimien kapasiteetti on ollut riittävä. Käsittelyalueen ($4 \text{ m}^3/\text{h}$) aktiivihiihtisuodattimen kapasiteetti on riittävä tarkasteltaessa keskimääräisiä tuntivirtaamia vuositason tai sateisimman kuukauden kertymän perusteella. Erittäin sateisten vuorokausien aikana (sademäärän ollessa noin 12–13 mm/vrk tai enemmän) voi syntyä tilanteita, jolloin vettä virtaa järjestelmässä enemmän kuin on suodattimen kapasiteetti.

Orsi- ja pohjaveden painetasot ja hulevesien mittaukset

Ennen vesinäytteenottoa mitattiin pinnantasot havaintoputkista GA1 - GA5. Vuoden 2018 mittauksissa pohjaveden pinnantasot vaihtelivat putkessa GA1 välillä +133,30 ... +133,92, ja putkessa GA3 välillä +133,10...+133,40. Orsivesiputki GA2 oli kuiva. Pohjavesiputkessa GA4 pohjaveden pinnantasot oli vuoden 2018 lokakuussa +131,76 ja pohjavesiputkessa GA5 +134,97.

Liikennejärjestelyt

Ratapölkkyt tuodaan käsittely- ja varastointialueelle pääosin autokuljetuksina eri puolilla Suomea sijaitsevilta työmailta. Kuljetuksia on noin viitenä päivänä viikossa.

Kuormien purku ja pölkkyjen siirto murskaukseen tai varastointialueelle tapahtuu työhön soveltuvalla kalustolla, esimerkiksi pyöräkuormaajalla ja pyöräalustaisella kaivinkoneella.

Valmis puuhake kuljetetaan kuorma-autoilla noin 300 metrin etäisyydellä sijaitsevaan Kainuun Voiman Oy:n polttolaitokseen poltettavaksi, sitä mukaa kun voimalalla on kapasiteettia ottaa murskettua vastaan.

Uudelleen käytettäväksi menevät ratapölkkyt, metalliosat ja kierrätykseen menevät metallit viedään alueelta hyödynnyskohteisiin autokuljetuksin.

Auto- ja junakuljetuksia lukuun ottamatta toiminnasta aiheutuva liikenne on teollisuusalueen sisäistä.

Alueelle vastaanotettavat ja alueella syntyvät jätteet

Ratapölkkyjen käsittelyssä syntyviä jätteitä ovat pölkkyistä irrotettavat aluslevyt ja kiinnittimet sekä muut metalliosat (rautaromu), koneiden jätteöljy, vesien käsittelylaitteiden aktiivihiihtisuodattimet sekä ratapölkkyjen kuljetusvaunujen puhdistuksesta tuleva hiekkajäte. Lisäksi syntyy pieniä määriä toimisto- ja sosiaalityökalujen jätettä. Kohteessa ei murskata

CCA-kyllästettyä puuta. Paineekyllästettyä puuta, lähinnä ylikäytäväelementtejä, tulee vuosittain pieniä määriä ratapölkkyjen mukana Kajaaniin, ja ne toimitetaan edelleen asianmukaiseen käsittelyyn muualle, esim. Demolite Oy:lle Tuulokseen.

Jätelaji:	Jäteluettelon koodi ja nimi: (VNAJ liite 3, muutokset 86/2015 mukaisesti)	Määrä vuodessa (maksimi):
Kreosootilla kyllästetyt puuratapölkkyt	17 02 04* lasi, muovi ja puu, jotka sisältävät vaarallisia aineita tai ovat niiden saastuttamia	56 000 tonnia
Syntyvä ratapölkky murske	19 12 06* puu, joka sisältää vaarallisia aineita	56 000 tonnia
Metalliosat	17 04 07 sekalaiset metallit 19 10 01 rauta- ja teräsjätteet	4500 tonnia
CCA-kyllästetty puu	17 02 04* lasi, muovi ja puu, jotka sisältävät vaarallisia aineita tai ovat niiden saastuttamia	350 tonnia
Jäteöljy	13 01 13* muut hydraulioöljyt 13 02 08* muut moottori-, vaihteisto- ja voiteluöljyt	0,5 tonnia
Öljynerottimien liete	19 02 07* öljynerotuksessa syntyvät öljyt ja konsentraatit	
Aktiivihiihiuodatin	19 08 99 muut jätteet jätevedenpuhdistuksesta	3 tonnia
Kuljetusvaunujen puhdistuksesta tuleva hiekkajäte	16 07 99 jätteet joita ei ole mainittu muualla	ei tietoa
Toimisto- ja sosiaalitoimien jäte	20 01 01 paperi ja kartonki 20 01 02 lasi 20 01 08 biohajoavat jätteet	1 tonni

PARAS KÄYTTÖKELPOINEN TEKNIikka JA ENERGIA TEHOKKUUS

Toiminta on vaarallisen jätteen valmistelua hyödynnettäväksi energiana. Vaaralliselle jätteelle hyödyntämiskohteiden löytäminen on haastavaa. Hyödyntäminen sinänsä on ympäristömyönteistä.

Hyödyntämällä murske läheisessä KAVO:n voimalassa vältetään lisäksi pitkiltä kuljetusmatkoilta. Varastointialueella käytettäviä huleveden suodattimia ja öljynerottimia sekä ympäristöön päästettävien puhdistettujen hulevesien laadun tarkkailua voidaan pitää parhaana käyttökelpoisena tekniikkana. Pölkkyjen murskauksessa tullaan käyttämään uutta, energiatehokasta konetekniikkaa.

Hakijan näkemyksen mukaan ratapölkkyjen käsittelylaitos on direktiivilaitos jätteen käsittelyn perusteella. Hakemuksessa on erikseen liiteasiakirjana esitetty BAT-päätelmät ja arvioitu niiden toteutumista kyseisessä toiminnassa.

Varsinaisia prosessi- tai muita jätevesivirtoja ei toiminnasta synny, laitokselta vesistöön johdettavat vedet ovat sade- ja hulevesiä. Koska pölkkyjen varastointikentälle tulevat sade- ja hulevedet ovat kontaktissa alueella käsiteltävään jättemateriaaliin, on niitä tarkasteltava BAT-päätelmien tarkoittamassa mielessä jätevesinä.

Päästöinventaariorissa merkityksellisiksi aineiksi todettiin öljyhiilivedyt, PAH-yhdisteet, TOC ja kiintoaine.

Laitoksen vesientarkkailuohjelma tullaan päivittämään päästöinventaarion pohjalta ja toimittamaan Kainuun ELY-keskukseen hyväksyttäväksi.

Työkoneiden polttoaineen kulutus pyritään pitämään kohtuullisena käytämällä nykyaikaisia työkoneita.

Työvaiheet pyritään toteuttamaan siten, että ne ovat logistisesti järkeviä ja ympäristön kannalta mahdollisimman vähän haittaa aiheuttavia.

TOIMINTA HÄIRIÖ-, VAARA- JA POIKKEUKSELLISISSA TILANTEISSA SEKÄ KORJAAVAT TOIMET

Työssä noudatetaan erityistä varovaisuutta, jotta ympäristön pilaantumista ei tapahdu. Toimintaan liittyviä potentiaalisia ympäristöriskejä ovat kaluston aiheuttamat öljy- ja polttonestevuodot sekä mahdollisten luvattomien jätteiden toimittaminen alueelle ja niiden aiheuttamat ympäristöriskit. Kaluston rikkoontumisen aiheuttamat ympäristöriskit ehkäistään tarkastamalla kaluston kunto riittävän usein. Mahdollisen öljyvahingon sattuessa öljypäästöt imeytetään ratapölkkyhakkeeseen. Polttonesteet varastoidaan kaksoisvaippasäiliöissä pinnoitetulla tankkauspaikalla. Palovaaraa ei arvioida olevan puuaineksen korkean kosteuspitoisuuden vuoksi.

Toiminnan yhteydessä mahdollisesti tapahtuviin odottamattomiin tilanteisiin varautuminen on esitetty alla olevassa taulukossa. Poikkeukselliset tilanteet dokumentoidaan.

Odottamaton tilanne	Toimenpiteet
Ratapölkkyjen esikäsitteilyn tai murskauksen yhteydessä ympäristöön leviää voimakasta pölyä ja melua.	Työ keskeytetään. Työtapoja muutetaan siten, että pöly- ja melupäästöt pienenevät. Tarvittaessa aluetta kastellaan.
Esikäsitteilyn tai murskauksen yhteydessä ympäristöön leviää voimakasta hajua.	Työ keskeytetään. Työtapoja muutetaan siten, että hajupäästöt pienenevät.
Tarkkailussa havaitaan että Kajaaninjokeen johdettavassa vedessä on merkittäviä pitoisuuksia haitta-aineita.	Vesienkäsittelylaitteistojen ja aktiivihiihtuodattimien kunto tarkastetaan ja tarvittaessa aktiivihiihi vaihdetaan. Yhteys ympäristöviranomaiseen.
Polttoaineena käytettävää polttoöljyä vuotaa maaperään.	Jos vuoto on merkittävä niin soitto numeroon 112. Alueella säilytetään imeytysaineita ja muuta öljyntorjuntakalustoa. Öljyinen maa poistetaan ja toimitetaan asianmukaiseen käsittelyyn. Polttoainesäiliössä on kaksoisvaippa, joten vuotoon johtava säiliörikko on epätodennäköinen.
Diesel syttyy kipinän, lämmön tai liekkien vaikutuksesta. Öljysäiliö voi myös repeytyä kuumentuessaan.	Soitto numeroon 112. Varaudutaan nopeaan toimintaan tulipalon sammuttamiseksi.
Rankkasade.	Kasat sijoitetaan siten että ne eivät estä sadevesien kulkeutumista sadevesikaivoihin ja edelleen vesienkäsittelylaitteistoon.
Poikkeukselliset tuuliolosuhteet.	Pölyntorjuntaa tehostetaan tarvittaessa esim. kastelemalla. Varastokasoja ja lupa-alueen asfalttikenttiä kastellaan ja harjataan tarpeen mukaan. Liikennöinnistä syntyviä pölyhaittoja vähennetään pitämällä ajonopeudet alhaisina.
Havaitaan roskaantumista.	Alue siistitään. Kiinnitetään huomiota asianmukaiseen varastointiin (enemmän jäteastioita). Jätejakeiden käsittelyyn kiinnitetään jatkossa tarkempaa huomiota.
Puuaineksen tulipalo.	Soitto numeroon 112. Varaudutaan nopeaan toimintaan tulipalon sammuttamiseksi. Puuainesten syttymistä pidetään epätodennäköisenä, sillä pölkkyjen ja murskeen kosteusprosentti on suuri.

YMPÄRISTÖKUORMITUS

Päästöt vesistöön

Alueella on kolme toiminnassa olevaa vesienkäsittelylaitteistoa. Yksi laitteistoista sijaitsee ratapölkkyjen käsittelykentällä (otettu käyttöön 1990-luvun loppupuolella), toinen murskaus / laajennuskentän alueella (otettu käyttöön vuonna 2008) ja kolmas raiteen eteläpuolisella varastointialueella (otettu käyttöön vuonna 2012).

Kaikissa puhdistuslaitteistoissa on peräkkäin asennettuina öljynerotin ja aktiivihilisuodatin. Käsittelyt vedet johdetaan Kajaaninjokeen. Voimassa olevissa ympäristöluvista toiminnanharjoittaja veloitetaan tarkkailemaan alueelta purkautuvien pintavesien laatua. Tulosten perusteella PAH-yhdisteiden ja öljyhiilivetyjen pitoisuudet käsittelylaitteistojen kautta Kajaaninjokeen johdettavassa vedessä ovat viime vuodet pysyneet pääosin samalla tasolla.

Hule- ja pohjavesien laatu vuoden 2018 päästötarkkailun perusteella

Hulevesi

Käsittelyalueen vedenkäsittelylaitteistosta vuonna 2018 otetuissa vesinäytteissä todettiin PAH-yhdisteitä ennen suodatinta 38–400 µg/l (näyte K1). Suodattimen jälkeen otetuissa näytteissä todettiin PAH-yhdisteitä maksimissaan 810 µg/l (näyte K2-2; 25.4.2018).

Laajennusalueen vedenkäsittelylaitteistosta otetuissa vesinäytteissä todettiin PAH-yhdisteitä ennen suodatinta maksimissaan 52 µg/l (näyte K3; 25.4.2018) ja suodattimen jälkeen 29 µg/l (näyte K4; 25.4.2018).

Radan eteläpuolelle asennetusta vedenkäsittelylaitteistosta ei vuonna 2018 saatu vesinäytteitä (kaivot K5 ja K6).

Pohjavesi

Pohjavesiputkessa GA3 todettiin lokakuun näytteenotossa (11.10.2018) fenantreenia (0,13 µg/l), fluoranteenia (0,32 µg/l) ja pyreeniä (0,2 µg/l).

Pohjavesiputkista GA1, GA4 ja GA5 otetuissa näytteissä 11.10.2018 ei todettu laboratorion analyysimenetelmän määrittämisrajoja ylittäviä PAH-yhdisteiden pitoisuuksia. Orsivesiputki GA2 oli kuiva kaikilla näytteenotto-kerroilla, eikä vesinäytettä saatu otettua.

Fenolien pitoisuudet olivat kaikissa pohjavesinäytteissä (11.10.2018) alle laboratorion määrittämisrajan.

Hule- ja pohjavesien laatu vuoden 2019 päästötarkkailun perusteella

Hulevesi

Käsittelyalueen vedenkäsittelylaitteistosta vuonna 2019 otetuissa vesinäytteissä todettiin PAH-yhdisteitä ennen suodatinta 41–956 µg/l (näyte K1). Suodattimen jälkeen otetuissa näytteissä todettiin PAH-yhdisteitä maksimissaan 623 µg/l (näyte K2-2; 7.5.2019).

Alla olevissa taulukoissa on esitetty PAH-pitoisuudet ennen ja jälkeen vesienkäsittelylaitteiston ratapölkkyjen käsittelyalueella sekä suodatinlaitteiston käsittelyteho vuosina 2005–2019.

pvm.	PAH -yhdisteiden pitoisuus ennen suodatinta (µg/l)	PAH -yhdisteiden pitoisuus suodattimen jälkeen (µg/l)	PAH - yhdisteiden suodatinteho %
4.11.2005	200	230	-15,00
10.5.2006	712	975	-36,94
30.8.2006	60	8,7	85,50
17.10.2006	160	150	6,25
18.4.2007	110	80	27,27
11.7.2007	1,1	46	-4081,82
8.10.2007	91	130	-42,86
21.4.2008	1133	0,01	100,00
25.6.2008	40	9,6	76,00
15.7.2008	145	131	9,66
25.8.2008	19	11	42,11
17.9.2008	21	14	33,33
21.10.2008	106	109	-2,83
3.8.2009	57	7,5	86,84
13.10.2009	118	37	68,64
29.3.2010	887	7,6	99,14
5.8.2010	75	53	29,33
15.9.2010	210	150	28,57
28.3.2011		39	
23.8.2011	400	170	57,50
29.9.2011	120	66	45,00
12.4.2012	240	160	33,33
27.8.2012	ei näytettä, hakekasa	19	
17.10.2012	ei näytettä, hakekasa	390	
15.5.2013	600	73	87,83
12.9.2013	28	4	85,71
6.11.2013	68	69	-1,47
7.5.14	ei näytettä, hakekasa		
22.7.14	260	78	70,00
26.9.14	280	200	28,57
23.4.15	170	160	5,88
6.8.15	130	140	-7,69
15.10.15	130	160	-23,08
26.4.16	850	490	42,35
30.6.16	140	25	82,14
20.10.16	220		
20.4.17	750	340	54,67
22.8.17	230	7,6	96,70
25.10.17	ei näytettä, hakekasa	65	
25.4.18	400	810	-102,50
31.7.18	38	5,5	85,53
11.10.18	180	88	51,11
7.5.19	956	623	34,83
22.8.19	40,5	254	-527,16
9.10.19	212	38,8	81,70

Laajennusalueen vedenkäsittelylaitteistosta otetuissa vesinäytteissä todettiin PAH-yhdisteitä ennen suodatinta maksimissaan 36 µg/l (näyte K3; 7.5.2019) ja suodattimen jälkeen 84 µg/l (näyte K4; 9.10.2019).

Radan eteläpuolelle asennetusta vedenkäsittelylaitteistosta ei vuonna 2019 saatu vesinäytteitä (kaivot K5 ja K6).

Alla olevissa taulukoissa on esitetty PAH-pitoisuudet ennen ja jälkeen vesienkäsittelylaitteiston ratapölkkyjen laajennusalueella sekä suodatinlaitteiston käsittelyteho vuosina 2009–2019.

pvm.	PAH -yhdisteiden pitoisuus ennen suodatinta (µg/l)	PAH -yhdisteiden pitoisuus suodattimen jälkeen (µg/l)	PAH - yhdisteiden suodatinteho %
3.8.09	33	7,2	78,18
13.10.09	19	7,5	60,53
5.8.10	50	40	20,00
15.9.10	18	5,1	71,67
28.3.11	15	2,5	83,33
23.8.11	4,3	< 1,6	>62,79
29.9.11	110	8,2	92,55
12.4.12	110	8,2	92,55
27.8.12	44	5,3	87,95
17.10.12	40	2,7	93,25
15.5.13	68	23	66,18
12.9.13	19	4,5	76,32
6.11.13	42	25	40,48
7.5.14	7,1	3,1	56,34
22.7.14	190	120	36,84
26.9.14	190	120	36,84
23.4.15	260	340	-30,77
6.8.15	570	140	75,44
15.10.15	120	180	-50,00
26.4.16	300		
30.6.16	77	140	-81,82
20.10.16	43	4,4	89,77
20.4.17	190	59	68,95
22.8.17	31	32	-3,23
25.10.17	64	43	32,81
25.4.18	52	29	44,23
31.7.18	31	16	48,39
11.10.18	50	20	60,00
7.5.19	35,9	33	8,08
22.8.19	30,5	3,77	87,64
9.10.19	32,2	83,5	-159,32

Alla olevissa taulukoissa on esitetty ratapölkkyjen käsittelykentän ja laajennusosan öljyhiilivetypitoisuudet käsittelyssä vedessä vuosina 2007–2019.

K2-2 pvm.	Öljyhiilivedyt / GC	
	C ₁₀ -C ₂₁ mg/l	C ₂₁ -C ₄₀ mg/l
8.10.2007	1,4	0,39
6.10.2008	0,75	0,03
13.10.2009	0,09	0,04
15.9.2010	0,14	0,15
29.9.2011	0,11	0,08
17.10.2012	1	1,6
6.11.2013	0,14	1,0
26.9.2014	<0,03	0,2
15.10.2015	<0,03	0,06
26.4.2016	Kaivo pölkkykasan alla	
25.10.2017	<0,03	0,09
11.10.2018	0,17	0,18
7.5.2019	0,41	0,63
9.10.2019	0,034	0,134

K4 pvm.	Öljyhiilivedyt / GC	
	C ₁₀ -C ₂₁ mg/l	C ₂₁ -C ₄₀ mg/l
13.10.2009	< 0,03	0,05
15.9.2010	< 0,03	0,065
29.9.2011	< 0,03	0,04
17.10.2012	0,11	0,21
6.11.2013	<0,03	0,15
26.9.2014	0,04	0,35
15.10.2015	0,03	0,04
20.10.2016	<0,03	0,03
25.10.2017	<0,03	0,05
11.10.2018	<0,03	0,03
7.5.2019	0,041	0,03
9.10.2019	0,033	0,155

Pohjavesi

Pohjavesiputkessa GA1 todettiin elokuun näytteenotossa (22.8.2019) fenantreenia (0,0026 µg/l), fluoranteenia (0,0059 µg/l), pyreeniä (0,0047 µg/l) ja bentso(b)fluoranteenia (0,0038 µg/l) ja lokakuun näytteenotossa (9.10.2019) fenantreenia (0,0011 µg/l), fluoranteenia (0,0018 µg/l) ja pyreeniä (0,0011 µg/l). Toukokuussa ei todettu laboratorion analyysimenetelmän määrittämisrajoja ylittäviä PAH-yhdisteiden pitoisuuksia.

Pohjavesiputkesta GA3 otetuissa vesinäytteissä todettiin sekä toukokuun näytteenotossa (7.5.2019) että elokuun näytteenotossa (22.8.2019) yksittäisiä PAH-yhdisteitä laboratorion menetelmän määrittämisrajan ylittävänä pitoisuuksina. PAH-yhdisteiden summapitoisuus oli toukokuussa 5 µg/l ja elokuussa 0,52 µg/l. Lokakuussa putki oli hakekasan alla, eikä näytettä voitu ottaa.

Orsivesiputki GA2 oli kuiva kaikilla näytteenottokerroilla, eikä vesinäytettä saatu otettua.

BAT-päästötarkastelun mukaiset analyysit

Lisäksi kaikista hulevesinäytteistä analysoitiin toukokuussa 2019 BAT-tarkastelun mukaiset TOC, fenoli-indeksi sekä kiintoaine.

BAT-päästötarkastelussa merkityksellisiksi arvioidut TOC ja kiintoaines analysoitiin hulevesinäytteistä myös elo- ja lokakuussa.

Käsittelyalueen vedenkäsittelylaitteiston jälkeen otetussa näytteessä K2-2 kiintoainepitoisuus ylitti touko- ja elokuussa BAT 20 päästötason (5-60 mg/l). Laajennusalueen laitteiston jälkeen otetussa näytteessä K4 BAT 20 päästötaso ylittyi kiintoaineen osalta touko- ja lokakuussa.

Käsittelyalueen vedenkäsittelylaitteiston jälkeen otetussa näytteessä K2-2 ylittyi myös BAT 20 päästötason mukainen TOC-pitoisuus

(10–60 mg/l) toukokuussa. Havaitut fenolipitoisuudet olivat selvästi alle BAT 20 päästötason (0,05–0,2 mg/l).

Johtopäätökset

Alkuvuoden 2018 ja 2019 tuloksissa on näkyvissä kentälle ja kaivoihin sekä putkistoihin kertyneen puumaapölyn/puusilpun vaikutus puhdistustehoihin. Vuonna 2018 käsittelyalueen puhdistuslaitteiston (K1/K2-2) teho vaihteli välillä -102–81 %. Laitteiston heikoin puhdistusteho todettiin huhtikuussa ennen suodattimen vuosihuoltoa. Tuolloin PAH-yhdisteiden pitoisuudet olivat laitteistolta lähtevässä vedessä kaksi kertaa korkeammat kuin laitteistolle tulevassa vedessä.

Huhtikuun 2018 ja toukokuun 2019 näytteenoton yhteydessä todettiin hakepurua sisältäneiden sulamisvesien lammikoituneen puhdistuslaitteiston näytteenottokaivojen päälle. On mahdollista, että kaivosta K2-2 otetussa näytteessä todettuun normaalia korkeampaan PAH-yhdisteiden ja vuonna 2019 kiintoaineen pitoisuuteen on ainakin osasyynä puhdistuslaitteiston kaivoihin kansien kautta päässeet hakepurua sisältävät sulamisvedet.

Laitetoimittajalta ja puhdistuslaitteistoa huoltavalta Doranova Oy:lta saadun tiedon mukaan kyseisen laitteiston aktiivihiiisuodattimen laskennallinen puhdistusteho (2 000 kg aktiivihiihtä) on 40–100 kg PAH-yhdisteitä. Laskennallisesti laitteistolle kulkeutuu vuodessa PAH-yhdisteitä noin 2 kg. Alueella toimivaa urakoitsijaa on ohjeistettu pitämään käsittelyalue jatkossa puhtaana harjaamalla, jotta sulamisvesien mukana laitteistolle ei kulkeutuisi kiintoainesta.

Vuonna 2019 käsittelyalueen puhdistuslaitteiston (K1/K2-2) teho PAH-yhdisteiden osalta vaihteli. Laitteiston heikoin puhdistusteho todettiin elokuussa. Elokuun näytteenottoa (22.8.2019) suunniteltaessa ei ollut tiedossa, että käsittely- ja laajennusalueen aktiivihiihtien vaihto oli näytteenottoa edeltävänä päivänä 21.8.2019. Näytetulosten mukaan suodattimen jälkeen otetussa vesinäytteessä todettu PAH-yhdisteiden pitoisuus ja kiintoainepitoisuus olivat korkeampia kuin ennen suodatinta otetussa vesinäytteessä. Tämän perusteella vaikutti, että suodattimen jälkeen otettu vesi ei ollut kulkenut vaihdetun aktiivihiiisuodattimen läpi. On myös mahdollista, että näytteen korkea kiintoainepitoisuus johtui osittain veteen vaihdon yhteydessä kulkeutuneesta aktiivihiiilestä.

Lokakuun näytetulosten perusteella aktiivihiihtien puhdistusteho oli jälleen hyvä (82%).

Myös laajennusosan laitteiston osalta alkuvuoden 2019 tuloksissa on näkyvissä kentälle ja kaivoihin sekä putkistoihin kertyneen puumaapölyn/puusilpun vaikutus puhdistustehoihin. Puhdistusteho oli sekä PAH-yhdisteiden että kiintoaineen osalta huono.

Laitteiston heikoin puhdistusteho todettiin lokakuussa, jolloin suodattimen jälkeen otetussa vesinäytteessä todettu PAH-yhdisteiden pitoisuus ja kiintoainepitoisuus olivat korkeampia kuin ennen suodatinta otetussa

vesinäytteessä. Mahdollinen syy tähän saattoi olla, että suodattimen jälkeen otettu näyte ei edustanut uuden aktiivihiihen läpi virrannutta vettä.

Raiteen eteläpuolisen alueen vesien käsittelyjärjestelmässä ei todettu merkittävää veden virtausta (näytteenottokaivoon K2 ei virrannut puhdistuslaitteistolta vettä). Alueella 21.8.2018 tehdyssä laitoksen ympäristöluvan määräaikaistarkastuksessa todettiin, että raiteen eteläpuolinen hulevesien keruujärjestelmä ei ole ympäristöluvan vaatimusten mukainen. Tarkastuskertomuksessa todetaan, että alueella ei ole sadevesikaivoja, joiden kautta hulevedet kulkeutuisivat vesien käsittelyjärjestelmään, ja edellytetään vesienkeruujärjestelmää uusittavaksi 29.6.2019 mennessä.

Väylävirasto anoi 26.8.2019 jatkoaikaa em. puutteiden korjaamiseen 30.11.2019 asti hulevesienkeruujärjestelmän muutossuunnittelun myöhästymisen takia. Väylävirasto ilmoitti 11.11.2019, että vedenkeräyslaitteiston rakentamisen viivästymisen vuoksi aluetta ei saada talven tulon vuoksi asfaltoitua. Aluetta ei käytetä ennen asfaltointia pölkkyjen varastointiin. Alueella järjestetään keväällä 2020 asfaltoinnin jälkeen katselmus lupaviranomaisen kanssa, jossa todetaan laitteiston/alueen luvamukaisuus.

Vesistökuormitus

Alueelta otettavien vesinäytteiden analyysitulosten vuosikeskiarvon perusteella viemäriin ja sitä kautta Kajaaninjokeen on kulkeutunut vuoden 2018 aikana PAH-yhdisteitä noin 1,1 kg, vuonna 2017 noin 0,7 kg, vuonna 2016 noin 1,47 kg, vuonna 2015 noin 1,31 kg ja vuonna 2014 noin 0,51 kg. Viemäriin virtaavan veden PAH -yhdisteiden pitoisuuksiin vaikuttaa olennaisesti aktiivihiihluodattimen toiminta. Aktiivihiihluodatin vaihdetaan kerran vuodessa.

Käsittely- ja laajennusalueen vedenpuhdistuslaitteistojen kautta Kajaaninjokeen kulkeutui vuoden 2018 aikana laskennallisesti noin 1,3 kg öljyhiilivetyjä. Vuonna 2017 aikana jokeen kulkeutui laskennallisesti noin 0,46 kg öljyhiilivetyjä. Vuonna 2016 Kajaaninjokeen johdettujen öljyhiilivetyjen määrää ei laskettu, koska syksyllä 2016 käsittelyalueen vedenpuhdistuslaitteistolta lähtevästä vedestä ei saatu näytettä öljyhiilivetyanalyysejä varten (kaivo pölkkykasan alla). Vuoden 2015 aikana vesinäytetulosten perusteella viemäriin ja sitä kautta Kajaaninjokeen päätyi öljyhiilivetyjä yhteensä noin 0,42 kg ja vuonna 2014 noin 1,25 kg.

Päästöt maaperään ja pohjaveteen

Normaalitilanteessa toiminnoista ei aiheudu päästöjä maaperään tai pohjaveteen. Toiminta tapahtuu päällystetyllä alueella, jonka hulevedet johdetaan vesienkäsittelylaitteistoon ennen niiden johtamista viemäriin.

Alueen kulkuväylät ja kentät siivotaan vähintään kaksi kertaa vuodessa. Puhdistaminen tehdään siten, ettei kentälle kertynyttä hienoaainesta johdeta kentällä oleviin sadevesikaivoihin ja niiden kautta vedenpuhdistuslaitteistolle, vaan kentälle kertynyt maa- ja puuaines kerätään talteen.

(esim. harjakoneella) ja toimitetaan asianmukaiseen vastaanottopaikkaan.

Alueella oleva polttoainesäiliö on kaksoisvaippasäiliö. Mahdollisten vahinkojen varalle kohteessa on aina saatavilla imeytysmateriaalia eli puupölkky murskettä.

Ratapölkkyjen käsittely- ja varastointialueella on kaksi pohjaveden ja yksi orsiveden tarkkailuputki, joista tarkkaillaan vaikutuksia pohjaveteen. Pohjavesinäytteistä on todettu yksittäisiä, pääosin alhaisia PAH-pitoisuuksia, mutta niitä ei voida pitää merkittävänä teollisuusalueen pohjaveden pitoisuuksina. Alue ei sijaitse pohjaveden käytön kannalta herkällä alueella.

Päästöt ilmaan

Pääosa toiminnan päästöistä ilmaan syntyy työkoneiden ja murskauslaitteiston käytöstä, jolloin polttomoottoreissa syntyy pakokaasuja. Lisäksi murskaustoiminnassa ja murskeen varastointivaiheessa syntyy pieniä määriä pölyä pölkkyjen mukana olleesta maa-aineksesta.

Mikäli pölyämistä kuitenkin todetaan toiminnan aikana merkittävästi, estetään pölyäminen kastelemalla. Kastelu tehdään ainoastaan päällystetyllä alueella, josta kasteluvedet virtaavat kuivatus- ja vesien käsittelyjärjestelmään. Myös varastokasojen/aumojen sijoittelulla on mahdollista estää pölyhaittaa.

Pölkkyjen murskauksen yhteydessä pölkkyistä haihtuu ilmaan pieniä määriä PAH-yhdisteitä.

Melupäästöt

Melua käsittely- ja varastointialueella aiheutuu alueelle suuntautuvasta liikenteestä, metalliosien irrottamisesta ja käsittelystä, pölkkyjen siirtelyyn käytettävästä kaivinkoneesta ja pölkkyjen kuljetukseen käytettävästä pyöräkuormaajasta sekä lisäksi pölkkyjen murskaamisesta.

Ratapölkkyjen käsittely suoritetaan sellaisilla laitteilla, että toiminnasta aiheutuva melu on mahdollisimman vähäistä. Käsittelytoiminta ja ratapölkkyjen kuljetukset ajoitetaan pääasiassa päiväsaikaan, jolloin niistä aiheutuva meluhaitta on mahdollisimman vähäinen.

Vuonna 2014 myönnetyn murskauksen ympäristöluvan määräyksissä on annettu suurimmat sallitut toiminnasta aiheutuvat melutasot sekä veloitettu mittaamaan melua toiminta-alueen ympäristössä. Vuonna 2015 lähimpien asuinrakennusten piha-alueella toteutettiin ympäristömelumitauksia puuratapölkkyjen murskauksen ollessa normaalissa toiminnassa.

Mittausten aikana alueella työskenteli murskain, kaivinkone ja pyöräkuormaaja. Lisäksi alueella irrotettiin ratapölkkyistä aluslevyjä. Ympäristömelun mittaustulosten ja mittausten aikaisten havaintojen perusteella puis-

ten ratapölkkyjen murskaustoiminnasta aiheutuva melu ei ylitä ympäristöluvan mukaisia raja-arvoja (55 dBA päivällä klo 7–22 ja 50 dBA yöllä klo 22–7) ympäristön asuintalojen kohdalla.

ARVIO TOIMINNAN VAIKUTUKSISTA YMPÄRISTÖÖN

Toiminta-alueen lähiympäristö on teollisuusaluetta eikä erityisiä luonnon-arvoja ole. Alueen välittömässä läheisyydessä ei ole asutusta. Toiminnalla ei arvioida olevan merkittäviä vaikutuksia ympäristön asukkaiden yleiseen viihtyisyyteen ja terveyteen.

Puisten ratapölkkyjen käsittelyssä, murskaustoiminnassa ja murskeen varastointivaiheessa syntyy pieniä määriä pölyä puusta ja pölkkyjen mukana olleesta maa-aineksesta. Pölyämisestä ei arvioida muodostuvan merkittäviä vaikutuksia ilmanlaatuun. Lisäksi ratapölkkyjen varastoinnista saattaa aiheutua lämpimällä säällä kreosoottiöljyn hajua käsittely- ja varastointialueella. Lähimmälle asuinalueille hajun ei arvioida leviävän.

Murskauksesta aiheutuu jonkin verran meluhaittaa. Ottaen huomioon toiminnan sijoittumisen teollisuusalueella haittavaikutuksien ei arvioida leviävän merkittävässä määrin käsittely- ja varastointialueen ulkopuolelle. Vuonna 2015 toteutetuissa melumittauksissa lähimpien asuinrakennusten piha-alueella ei todettu ympäristöluvan mukaisten raja-arvojen ylityksiä.

Huomioiden PAH-yhdisteiden haihtuminen, hajoaminen ja liukeneminen pääosin jo pölkyn käytön aikana PAH-yhdisteiden sitoutuminen puuhakkeeseen ja se, ettei pölkkyjen murskaustoiminnan aikana ole tullut valituksia hajusta ja/tai pölystä. PAH-yhdisteiden haihtumista ja pölyämistä ei ole pidetty merkittävänä ympäristövaikutuksena.

Alueen viemäreihin kulkeutuva vesi käsitellään aktiivihiihisuodattimessa ja öljynerottimessa ennen johtamista Kajaaninjokeen. Alueelta purkautuvien pintavesien laatua tarkkaillaan säännöllisesti aktiivihiihisuodattimen toiminnan varmistamiseksi. Aktiivihiihisuodattimet vaihdetaan vuosittain. PAH-yhdisteiden ja öljyhiihivetyjen pitoisuudet käsittelylaitteistojen kautta Kajaaninjokeen johdettavassa vedessä ovat pieniä ja ovat viime vuosina pysyneet pääosin samalla tasolla, eikä niillä arvioida olevan vaikutuksia ympäristön tilaan.

Varastointialueille pölkkyjä ja mursketta säilytetään ulkotiloissa, joten pölyt ovat kosteita. Täten palovaaraa ei arvioida olevan.

TARKKAILU JA RAPORTOINI

Käyttötarkkailu

Ratapölkkyjen vastaanoton yhteydessä alueella toimiva urakoiija varmistaa silmämääräisesti, että kuormat ovat sovitun kaltaisia, eikä niissä ole

havaittavissa roskia tai muuta jätettä. Paineekyllästetty puu erotellaan tarkastuksen perusteella ja toimitetaan asianmukaiseen käsittelyyn.

Päivittäisenä toimintana tarkkaillaan käsittelyalueen tilaa, ratapölkkyjen ja murskeen määrää ja alueen riittävyyttä sekä alueen yleistä siisteyttä.

Päivittäisen toiminnan aikana tarkkaillaan toiminnasta mahdollisesti aiheutuvaa pölyämistä, roskaantumista, melua, hajua ja muita ympäristöhaittoja.

Mikäli havaitaan ympäristöhaittaa aiheutuvan, ryhdytään toimiin haitan poistamiseksi:

- Toteutetaan tarvittavat pölyntorjuntatoimet, esim. kostutus tai asfalttikenttien pesu.
- Toteutetaan tarvittavat meluntorjuntatoimet, joita voivat olla esimerkiksi työtapojen muutokset, melulähteiden suojaaminen (esim. kotelointi) sekä materiaalikasojen käyttäminen meluesteinä.
- Siivotaan roskat tai väärässä paikassa olevat jätteet pois ja toimitetaan asianmukaiseen käsittelyyn.

Käsittelyalueella seurataan myös huleveden keräysjärjestelmän toimivuutta ja tulvimista.

- Tulvimisen seurannan yhteydessä tarkastetaan käsittely- ja varastointikentällä olevien kaivojen kunto. Tarvittaessa kaivot huolletaan.
- Käsittely- ja varastointikentälle kertyvä hienoaaines poistetaan ja kerätään talteen esim. lakaisukoneella säännöllisin väliajoin. Yleisesti ottaen ratapölkkyjen purkamisen jälkeen, sekä ennen lumien tuloa.
- Käsittelyalueella ja radan eteläpuolisella alueella aktiivihiihtisuodattimen hiilten vaihto toteutetaan kerran vuodessa.

Mikäli käyttötarkkailussa havaitaan aiheutuvan merkittävää ympäristöhaittaa, keskeytetään työskentely tarvittaessa, kunnes haitan torjuntatoimet on saatettu ajan tasalle ja työtä voidaan jatkaa ilman merkittäviä haittoja.

Kirjanpito

Laitoksen toiminnasta pidetään kirjaa. Kirjanpitoon merkitään käsiteltäväksi tuotujen, varastoitavien ja uudelleenkäyttöön menevien puuratapölkkyjen määrä sekä syntyvän ja varastoitavan murskeen määrä. Kirjanpidosta tulee ilmetä varastossa olevien pölkkyjen määrä kunkin kuukauden lopussa. Lisäksi kirjaa pidetään käsittelyssä syntyvien jätteiden määrästä jakeittain, jätejakeiden laadusta ja käsittelystä sekä vesienkäsittelylaitteiston huolloista ja aktiivihiihtien vaihdoista.

Siirtoasiakirjojen kanssa toimitaan jätelain 121§ mukaisesti. Siirtoasiakirjat säilytetään kolmen vuoden ajan. Kirjanpitoliedot säilytetään kirjallisesti tai sähköisesti ja esitetään pyydettyäessä valvontaviranomaiselle.

Toiminnasta pidetään kirjaa kuukausittain seuraavista asioista:

- Käsiteltäväksi tuotujen, polttoon ohjattujen sekä uudelleenkäyttöön ohjattujen ratapölkkyjen määrä ja toimituspaikka.
- Käsiteltyjen aluslevyjen, rautaromuksi menevien aluslevyjen sekä uudelleen käyttöön menevien aluslevyjen määrä ja toimituspaikka.
- Tiedot varastointikentän ja kaivojen puhdistuksista ja arvio niissä syntyneistä jätemääristä (puhdistuspäivämäärät ja tehdyt huomiot). Raportoitavat jätteet on nimettävä niiden jätenimikkeen mukaisesti. Tilaaja toimittaa tarvittaessa listan jätenimikkeistä urakoitsijalle.
- Tiedot käsittely- ja varastointikentän ja öljynerottimen tarkkailusta, huollosta ja korjauksista.
- Selvitys mahdollisista poikkeuksellisista tilanteista ja päästöistä sekä niihin liittyvistä toimenpiteistä.

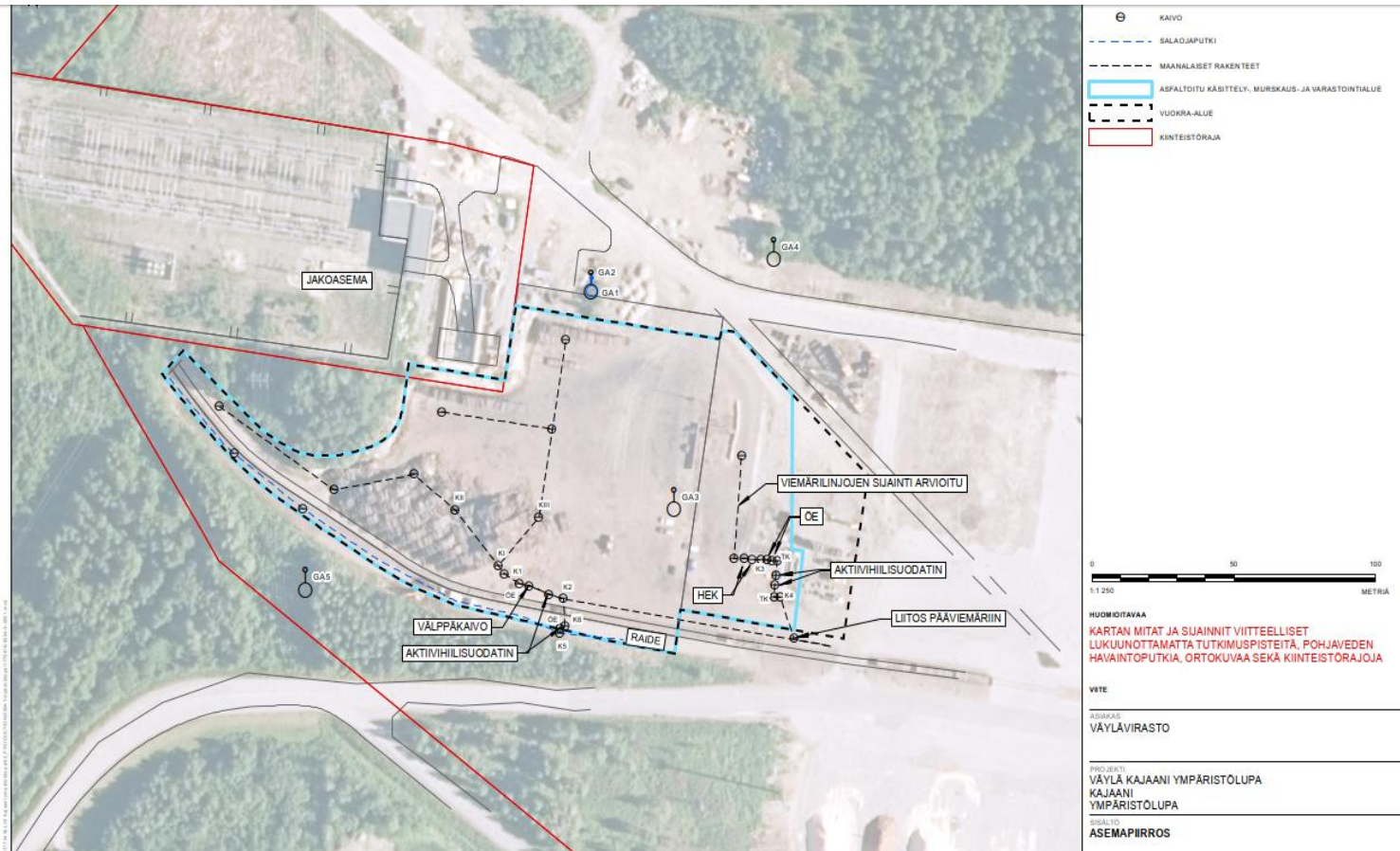
Vesien tarkkailu

Pinta- ja pohjavesitarkkailua on toteutettu vuonna 2009 hyväksytyn suunnitelman mukaisesti. Vesien seurannasta vuosien 2006–2018 osalta on raportoitu vuosittain laadituissa seurantaraporteissa.

Kohteen alueelta otetaan vesinäytteitä seuraavista havaintopaikoista:

- Kaivo ennen keskimmäistä aktiivihiihisiuodatinta, K1
- Kaivo keskimmäisen aktiivihiihisiuodattimen jälkeen, suodattimelta tuleva vesi, K2-2
- Kaivo ennen itäisintä aktiivihiihisiuodatinta, K3
- Kaivo itäisen aktiivihiihisiuodattimen jälkeen, K4
- Kaivo ennen eteläistä aktiivihiihisiuodatinta, K5
- Kaivo eteläisen aktiivihiihisiuodattimen jälkeen, K6
- Salaojasta, kaivoon K2 tulevasta salaojaputkesta K2-1
- Pohjavesiputket, GA1, GA3, GA4 ja GA5
- Orsivesiputki, GA2

Vesipinnat mitataan orsi-/pohjavesiputkista jokaisen vesinäytteenoton yhteydessä.

PAH-yhdisteet analysoidaan hulevesistä kolme kertaa vuodessa kaivoista K1–K6 otettavista vesinäytteistä (maalis-/huhti-, heinä-/elo- ja lokakuu) ja öljyhiilivetyjakeet C₁₀–C₄₀ kaksi kertaa vuodessa (maalis-/huhtikuu ja lokakuu) kaivoista K2-2 ja K4 ja K6 otettavista vesinäytteistä (lokakuu).

PAH-yhdisteet analysoidaan pohjavedestä kolme kertaa vuodessa havaintoputkista GA1, GA2 ja GA3 (maalis-/huhti-, heinä-/elo- ja lokakuussa). Kaivoista K2-2 ja K4 on analysoitu keväällä 2019 otetuista vesinäytteistä (maalis-/huhtikuu) lisäksi fenoli, TOC (tai COD) ja kiintoaine (TSS).

Raportointi

Tarkkailun ja seurannan tulokset raportoidaan vuosittain seuraavan vuoden helmikuun loppuun mennessä seuraavasti.

- Tuotantojakso ja tuotantopäivien lukumäärä sekä henkilötövuodet.
- Vuoden vaihteessa varastossa olevien jätteiden määrä.
- Toiminnassa käytetyn energian määrä.

- Toiminnassa syntyneiden jätteiden lajit, määrät ja toimituspaikat.
- Vuoden aikana toteutuneet muutokset laitoksen toiminnassa.
- Vesinäyteseurannan tulokset.

Mahdollisista vahingoista, onnettomuuksista tai muista poikkeuksellisista tilanteista, joista aiheutuu tai uhkaa aiheutua määrältään ja laadultaan tavanomaisesta poikkeavia päästöjä ilmaan, pinta- tai pohjaveteen tai maaperään tai jätevesiviemäriin, tai aiheutuu muutoin pilaantumisen vaaraa, ilmoitetaan viipymättä Kainuun ELY-keskukselle ja Kajaanin kaupungin ympäristöviranomaiselle. Viemäripäästöistä ilmoitetaan myös Kajaanin vesilaitokselle. Päästöjen ja vahinkojen torjuntatoimiin ryhdytään välittömästi.

Vuosiyltteenveto toimitetaan helmikuun loppuun mennessä Kainuun ELY-keskukseen ja Kajaanin kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselle. Seurannasta laaditaan yhteenvetoraportti, jossa esitetään tehty näytteenotto, näytteiden tulokset taulukoituna, analyysitodistukset sekä mahdolliset jatkotoimenpide-ehdotukset.

Vuosittaiset jätemäärät ja tarkkailujen tulokset raportoidaan lisäksi Vahti-ilmoitusmenettelyllä ja vuosiyltteenvedolla.

Ehdotus raportointiohjelmaksi

Laitoksen toiminnasta pidetään kirjaa. Kirjanpitoon merkitään käsiteltäväksi tuotujen ja varastoitavien ratapölkkyjen määrä sekä syntyvän ja varastoitavan murskeen määrä. Lisäksi kirjaa pidetään käsittelyssä käytetystä energiasta, syntyvien jätteiden määrästä jakeittain, jätejakeiden laadusta ja käsittelystä sekä vesienkäsittelylaitteiston huolloista ja aktiivihie- len vaihdoista. Vuosiyltteenveto toimitetaan helmikuun loppuun mennessä Kainuun ELY-keskukseen ja Kajaanin kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselle.

Vuosittaiset jätemäärät ja tarkkailujen tulokset raportoidaan lisäksi Vahti-ilmoitusmenettelyllä ja vuosiyltteenvedolla.

VAKUUS

Hakija esittää uudeksi vakuudeksi 258 000 euroa. Vakuus sisältää ratapölkkyjen esikäsittelyn, murskauksen ja toimittamisen loppukäsittelypaikkaan Kainuun Voima Oy:lle sekä jälkitarkkailun kolmen vuoden ajalta. Ensimmäisenä sulkemisen jälkeisenä vuotena vesitarkkailu suoritetaan kuten toiminnan aikana ja kahtena seuraavana vuotena kerran vuodessa. Näytteistä analysoidaan vastaavat parametrit kuin toiminnan aikana.

LUPAHAKEMUKSEN KÄSITTELY

Lupahakemuksen täydennykset

Hakemusta on täydennetty 3.4.2020 esityksellä ympäristönsuojelulain 59 §:n mukaisella jätteenkäsittelytoiminnan vakuudella.

Hakemuksesta on pyydetty tiedottamisen ja vastineen annon jälkeen täydennyksenä esitystä normaalitoiminnan aikana alueelle varastoitavien ratapölkkyjen ja ratapölkkyhakkeen enimmäisvarastointimääristä sekä selvitystä alueen pinta-alan riittävydestä esitetyille enimmäisvarastointimäärille sekä esittämään asemapiirros toimintojen sijoittamisesta alueelle.

Täydennyksenä 16.12.2020 on esitetty seuraavaa:

Ratapölkkyjen varastointia ja käsittelyä tehdään koko toiminta-alueella, joka on asfaltoitu ja hulevesiviemäröity. Sade- ja hulevedet johdetaan öljynerotin ja välppäkaivon kautta aktiivihillisuodattimelle ennen johtamista Kajaaninjokeen.

Toiminnan tarkoituksenmukainen ja tehokas järjestäminen edellyttää joustavaa tilankäyttöä käsittelyalueella. Kun pölkkyt saapuvat laitokselle, sijoitetaan ne kasalle alueelle, jossa sillä hetkellä on vapaata tilaa. Sijoittamisessa huomioidaan, että alueella sijaitsevien hulevesi- ja näytteenottoaivojen kannet pysyvät vapaana. Pölkkyjä ei sijoiteta pinnoittamattomille alueille.

Pölkkyjen murskausta harjoitetaan siellä, missä pölkkykasat sijaitsevat. Liikkuva murskain sijoitetaan pölkkykasan viereen pölkkyjen murskauksen ajaksi. Näin vältetään pölkkykasojen turhalta siirtelyltä alueella, mikä säästää polttoainetta ja parantaa työturvallisuutta.

Murske siirretään murskaimen kuljetushihnan alta kasalle alueelle missä on vapaata tilaa. Mursketta ei sijoiteta pinnoittamattomille alueille. Murske kuormataan kasalta kauhakuormaimella hakerekkaan ja kuljetetaan polttolaitokselle, joka sijaitsee samalla Tihisenniemen teollisuusalueella. Murskeen kuormauksen jälkeen alue puhdistetaan sinne kertyneestä puupölystä ja hienoaineksesta.

Esikäsittelyssä irrotettava metalliromu varastoidaan kasalla. Metallien varastointipaikka on esitetty liitteen asemapiirrokskartassa. Polttoainesäiliöitä alueella ei tällä hetkellä ole. Mikäli säiliölle on alueella tarvetta, sijoitetaan kaksoisvaipallinen säiliö asfaltoidulle alueelle, jossa on hulevesien käsittely.

Hakija ilmoittaa täydennyksenä muutoksesta hakemukseen. Murskemäärä tulee aiemmin haetusta poiketen olemaan enintään 10 000 m³/3 000 tonnia kerrallaan. Ratapölkkyjen määrä tulee olemaan kerrallaan enintään 260 000 kpl / 18 000 tonnia.

Väylävirastolle on tärkeä, että pölkkyjen ja murskeen määrää on mahdollista säädellä alueen sallimissa rajoissa toiminnan joustavuuden takamiseksi. Yllä esitettyjen määrien puitteissa toiminta on mahdollista säilyttää turvallisena.

Pölkkyjen murskausta suoritetaan silloin, kun on tiedossa, että KAVO:n polttolaitos pystyy ottamaan vastaan mursketta. Näin ollen valmista mursketta ei varastoida alueella pitkiä aikoja. Tilankäytön kannalta on järkevämpää varastoida pölkkyjä kuin mursketta, sillä materiaalin tilavuus kasvaa murskauksen yhteydessä huomattavasti. Tällä toimintamallilla alueen tilankäyttö saadaan optimoitua ja alue pysyy toimintakuntoisena.

Pölkkyjen toimitus alueelle lisääntyy yleensä syksyä ja alkutalvea kohti. Tällöin myös KAVO:n polttolaitos ottaa vastaan enemmän mursketta ja materiaalin kierto on tehokasta.

Murskausurakoitsijana toimii tällä hetkellä Fin-Terpuu, joka hoitaa myös muiden materiaalien / polttoaineiden toimitusta KAVO:n polttolaitokseen. Tämä takaa toiminnan ennakoitavuuden sekä hyvät yhteydet polttolaitokselle.

Alueelle tulevien pölkkyjen määrää seurataan. Mikäli vaikuttaa siltä, että luvan mukainen määrä saattaisi ylittyä, toimitukset alueelle keskeytetään. Mahdollista on myös ohjata pölkkytoimitukset Raumalla sijaitsevalle vastaavalle käsittelylaitokselle.

Lupahakemuksesta tiedottaminen

Hakemuksesta on tiedotettu julkaisemalla kuulutus ja hakemusasiakirjat lupaviranomaisen verkkosivuilla osoitteessa <https://ylupa.avi.fi> 9.4.–18.5.2020. Tieto kuulutuksesta on julkaistu myös Kajaanin kaupungin yleisessä tietoverkossa Kajaanin kaupungin verkkosivuilla.

Hakemuksesta on lisäksi erikseen annettu tieto niille asianosaisille, joita asia erityisesti koskee.

Aluehallintovirasto on pyytänyt hakemuksen johdosta lausunnot Kainuun elinkeino-, liikenne ja ympäristökeskuksen ympäristö ja luonnonvaravastuualueelta, Kajaanin kaupungilta, Kajaanin kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselta ja terveydensuojelusuojeluviranomaiselta sekä Kainuun pelastuslaitokselta.

Lausunnot

1. Kainuun elinkeino-, liikenne ja ympäristökeskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualue

Kainuun ELY-keskus toteaa, että hakemuksessa esitettyä toimintaa on jo aiemmin harjoitettu kyseessä olevalla alueella. Väylävirastolla on kreesoottikyllästettyjen ratapölkkyjen käsittely- ja varastointitoimintaan Kainuun ympäristökeskuksen 28.12.2005 myöntämä ympäristölupa ja

4.6.2008 myöntämä ympäristöluvan muutos käytettyjen kreosoottikyllästeisten puuratapölkkyjen varastointialueen laajentamiseen sekä Pohjois-Suomen aluehallintoviraston 15.4.2014 myöntämä ympäristölupa puuratapölkkyjen murskaukseen.

Kainuun ELY-keskus toteaa, että Energiahake Huurinainen Oy:llä on ollut samalle käsittely- ja varastointialueelle Kainuun ympäristökeskuksen 28.7.2008 myöntämä murskauslupa, jonka PSAVI on 2.10.2019 antamallaan päätöksellä rauettanut. Päätöksestä ei ole valitettu, joten päätös on lainvoimainen.

Hakemuksella Väylävirasto hakee edellä mainittujen voimassa olevien ympäristölupapäätösten yhdistämistä yhdeksi luvaksi, joka mahdollistaisi toiminnan järjestämisen alueella tarkoituksenmukaisesti ja tehokkaasti.

Lupaa haetaan 800 000 ratapölkyn (56 000 tonnia) käsittelyyn ja murskaukseen vuodessa. Käsittely- ja varastointialueella kerralla varastoitavien pölkkyjen määräksi esitetään enintään 260 000 kpl ja kerralla varastoitavan hakkeen määräksi enintään 20 000 m³.

Kainuun ELY-keskus toteaa, että aikaisempaan toimintaan verrattuna hakemuksessa esitetään kerralla varastoitavien ratapölkkyjen määrän kasvattamista 200 000 kappaleesta 260 000 kappaleeseen. Lisäksi kerralla varastoitavan hakkeen määrää kasvatetaan 1 000 m³ 20 000 m³.

Väyläviraston toimeksiannosta Golder Oy on 3.3.2020 toimittanut Kainuun ELY-keskukselle pohja- ja hulevesien tarkkailuraportin vuodelta 2019. Käsittely- ja varastointialueelle on vuonna 2019 tullut käsiteltäväksi 147 239 ratapölkkyä (v. 2018, 231 511 kpl; v. 2017, 772 213 kpl; ja v. 2016, 583 566 kpl) ja alueella on murskattu 194 736 pölkkyä (v. 2018, 394 287 kpl; v. 2017, 463 298 kpl; ja v. 2016, 582 413 kpl). Uusiokäyttöön pölkkyjä ei vuonna 2019 ole mennyt (v. 2018, 2 500 kpl; v. 2017, 2 500 kpl; ja v. 2016, 0 kpl). Vuoden 2019 aikana ei ole ollut onnettomuus- tai poikkeustilanteita.

Kainuun ELY-keskus on 21.8.2018 suorittanut kohteella määräaikaistarkastuksen. Tarkastuksessa on todettu, että asfalttipäällysteen kunto on hyvä ja alueen yleisilme on siisti.

Öljynerottimien hälytysjärjestelmät eivät olleet toiminnassa. Lisäksi todettiin, että radan eteläpuolen varastointialueen vedenkeräilyjärjestelmä ei ole toimiva. Tarkastuksessa on sovittu, että öljynerottimien hälyttimet laitetaan kuntoon ja että radan eteläpuolen varastointialueen vesienkeräilyjärjestelmää parannetaan. Väylävirasto on ilmoittanut, että tarkastuksessa havaitut puutteet korjataan kuntoon kevään 2020 aikana.

Hakemuksen mukaan kiinteistö on vuodelta 2011 olevassa asemakaavassa. Kainuun ELY-keskuksen tulkinnan mukaan kyseessä on kuitenkin jo vuonna Kajaanin kaupunginvaltuuston 28.4.1986 hyväksymä asemakaava, joka on vahvistettu ympäristöministeriön päätöksellä 17.6.1986. Voidaan kuitenkin todeta, että sekä vuoden 1986 että 2011 T-8 -aluetta koskevat asemakaavamääräykset eivät poikkea toisistaan. T-8 alueen

kaavamääräyksen mukaan alueella toiminta ei saa olla sellaista, että se hajulla, melulla tai muilla saasteilla vaikeuttaa ympäröivien alueiden käyttöä kaavanmukaisiin tarkoituksiin.

Sen lisäksi, mitä ympäristölupahakemuksessa on kirjattu kaavoitustilanteesta, tulee huomioida, että T-8 -aluetta, johon hakemuksen mukainen toiminta sijoittuu, koskee myös seuraavat alueen tarkempaa maankäyttöä koskevat kaavamerkinnot:

- Sähkömuuntoasemaa tai voimasiirtojohtoa varten varattu alueen osa (vs2)
- Teollisuusraidetta varten varattu alueen osa (Irt1)
- Teollisuus- ja varastorakennusten rakennusala. Kauttaviivan jäljessä oleva luku ilmaisee rakennusten suurimman sallitus korkeuden metreinä piippuja tai muita vastaavia laitteita lukuun ottamatta. (tv1/20)

Kainuun ELY-keskuksen tulkinnan mukaan vireillä olevan ympäristölupahakemuksen mukainen toiminta ei hajulla, melulla tai muilla saasteilla vaikeuta ympäröivien alueiden käyttöä kaavanmukaisiin tarkoituksiin eikä toiminta siten sijoitu YSL 12 §:n tarkoittamalla tavalla asemakaava vastaisesti. Tulee kuitenkin huomioida, että osa hakemuksen mukaisesta toiminnasta sijoittuu sähkömuuntoasemaa tai voimasiirtojohtoa varten varattu alueen osalle (vs2), joka saattaa edellyttää MRL 171 §:n mukaista poikkeamista. Toimivalta asiassa on kunnalla.

Kainuun ELY-keskus toteaa, että maankäytöllisiä, kaavoituksellisia tai luonnonsuojelullisia esteitä luvan myöntämiselle ei ole. Kainuun ELY-keskus pitää valvonnallisesti tarkoituksenmukaisena yhdistää koko alueen kaikki toiminnot yhteen lupapäätökseen. Kainuun ELY-keskus puoltaa ympäristöluvan myöntämistä Väyläviraston esittämälle toiminnalle, joka edistää jätteen materiaalin hyötykäyttöä ja sen energiahyödyntämistä. Kainuun ELY-keskus pyytää huomioimaan lupakäsittelyssä seuraavat asiat:

Maanvuokrasopimus

Ratapölkkyjen käsittely- ja varastointitoiminta tapahtuu UPM-Kymmene Oyj:n omistamalla kiinteistöllä 205-7-1-4. Hakemuksen liitteenä on 7.10.2018 UPM-Kymmene Oyj:n ja Väyläviraston kesken allekirjoitettu vuokrasopimus, jonka liitteenä olevalla kartalla on osoitettu Väyläviraston hallinnassa olevat vuokra-alue (1,36 ha). Vuokra-aika on alkanut 1.7.2017 ja sopimus on toistaiseksi voimassa oleva. Sopimuksen irtisanomisaika on 12 kuukautta, mutta kuitenkin niin, että sopimus on mahdollista irtisanoa aikaisintaan 10 vuoden kuluttua siitä, kun vuokra-aika on alkanut eli aikaisintaan 31.12.2026. Kainuun ELY-keskus katsoo, että sopimuksen irtisanomisesta on viipymättä ilmoitettava Kainuun ELY-keskukselle.

Toiminta-aika

Hakemuksessa esitetään, että toimintaa harjoitetaan ympärivuotisesti yhdessä, kahdessa tai tarvittaessa kolmessa vuorossa. Murskaukset tehdään tarvittaessa. Pääsääntöisesti toiminta ajoittuu arkipäiviin klo 6:00–22:00 väliselle ajalle. Kainuun ELY-keskus katsoo, että toimintaa ei harjoitettasi pyhäpäivinä.

Radan eteläpuolen varastointialue

Radan eteläpuoleisen varastointialueen puhdistuslaitteiston kaivoista ei ole saatu näytteitä vuonna 2019. Sama tilanne on ollut myös aikaisempina vuosina. Väylävirasto on korjannut alueen vesienkeräilyrakennetta vuonna 2019 ja keväällä 2020 varastointialue on tarkoitus asfaltoida. Kainuun ELY-keskus katsoo, että alue voidaan ottaa käyttöön vasta, kun alue on asfaltoitu ja vesien keräily- ja käsittelyjärjestelmän toimivuus on varmistettu.

Ongelmat näytteenotossa

Kainuun ELY-keskus toteaa, että vuonna 2019 pohjavesiputkesta GA3 ei ole saatu vesinäytettä, koska putki on ollut hakekasan alla. Vastaavanlaisia näytteenottoon liittyviä ongelmia on tapahtunut myös aikaisempina vuosina. Kainuun ELY-keskus katsoo, että näytteen ottoon liittyvät ajankohdat on sovittava hyvissä ajoin ennakoon, jolloin on mahdollista raivata näytteenottoaivot ja -putket esille ennen näytteenottoa tai alueella toiminta on suunniteltava siten, että haketta ja pölkkäjä ei sijoiteta näytteenottopisteiden päälle.

Puhdistuslaitteistojen tehot

Asfaltoidulla käsittely- ja varastointialueella on kolme vesienkäsittelylaitteistoa. Kaikissa laitteistoissa on peräkkäin asennettuna öljynerotuskaivo ja aktiivihiihiisuodatin, joiden jälkeen vedet johdetaan kokoojaputkea pitkin Kajaaninjokeen.

Kainuun ELY-keskus katsoo, että toiminta on järjestettävä siten, ettei sillä ole vaikutuksia vesistöön ja sen käyttöön. Toiminnasta aiheutuvat kiintoainespäästöt pintavesiin on estettävä pitämällä toiminta-alueen kenttä puhtaana.

Vuoden 2019 tarkkailuraportin mukaan vesinäytteiden analyysitulosten vuosikeskiarvon perusteella käsittelylaitteistojen kautta viemäriin ja sitä kautta edelleen Kajaanin jokeen on kulkeutunut vuoden 2019 aikana laskennallisesti PAH-yhdisteitä noin 1,2 kg (vuonna 2018 n. 1,1 kg, vuonna 2017 n. 0,7 kg, vuonna 2016 n. 1,47 kg ja vuonna 2015 n. 1,31 kg). Aktiivihiihiisuodattimella on olennainen vaikutus viemäriin johdettavien vesien PAH-yhdisteiden pitoisuuksiin. Hakemuksen mukaan aktiivihiihiisuodattimien (hiiltä 2 000 kg) laskennallinen puhdistusteho on 40-100 kg PAH-yhdisteitä. Laskennallisesti on arvioitu, että alueelta kulkeutuu PAH-yhdisteitä suodattimelle noin 2 kg.

Käsittelykentän ja laajennusalueen aktiivihillisuodatinlaitteistojen puhdistustehojen vaihtelut ovat olleen vuonna 2019 melko isot. Sama ilmiö on havaittavissa myös useampana aikaisempana vuotena.

Kainuun ELY-keskus katsoo, että suodatinlaitteistojen PAH-yhdisteiden puhdistustehoon vaikuttavat tekijät on selvitettävä ja tarvittavat toimenpiteet paremman puhdistustehon saavuttamiseksi on tehtävä. Tarvittaessa suodatin materiaali on vaihdettava useammin kuin kerran vuodessa.

Tarkkailu

Touko- ja lokakuussa 2019 otetuista hulevesinäytteistä on analysoitu BAT-tarkastelun mukaiset TOC, fenoli-indeksi sekä kiintoaine. Käsittelyalueen vedenkäsittelylaitteiston jälkeen otetussa näytteessä K2-2 kiintoainepitoisuus ylitti touko- ja lokakuussa BAT 20 päästötason.

Laajennusalueen laitteiston jälkeen otetussa näytteessä K4 BAT 20 päästötaso ylittyi kiintoaineen osalta touko- ja lokakuussa. Lisäksi käsittelyalueen vedenkäsittelylaitteiston jälkeen toukokuussa otetussa näytteessä K2-2 ylittyi myös BAT 20 päästötason mukainen TOC-pitoisuus. Kainuun ELY-keskus katsoo, että pinta- ja pohjavesien tarkkailua jatketaan nykyisen tarkkailuohjelman mukaisesti siten, että pintavesien tarkkailuohjelmaan lisätään TOC- ja kiintoaineanalyysi.

Hakija on esittänyt, että erittäin sateisten vuorokausien aikana (sademäärä yli 15mm/vrk tai enemmän) voi tapahtua veden padottamista, jolloin käsittelykentällä oleviin sadevesikaivoihin ja kuivatusjärjestelmän (salaojaputkisto) putkistoon virtaa enemmän vettä kuin on suodattimen kapasiteetti. Tulviminen ei välttämättä näy veden kertymisenä käsittelykentälle, vaan tulviva vesi purkautuu kaivojen kautta käsittelykentän alapuolella olevaan salaojajärjestelmään kuuluvaan salaojaputkistoon.

Voimakkaiden sateiden aikana toiminnanharjoittaja seuraa tulvimista käsittelykentällä olevista kaivoista ja mitataan vedenpinnan tason mahdollista kohoamista lähimpänä käsittely-yksikköä olevista sadevesikaivoista. Kainuun ELY-keskus katsoo, että toiminnanharjoittajan tulee selvittää tulvimistilanteen ajankohdan päästöt ottamalla vesinäytteet kokoojakaivoon purkavasta salaojalinjasta ja vedenkäsittelylaitteistojen jälkeisestä näytteenottokaivosta.

Hulevesikaivojen ja asfalttikentän tarkastus

Ratapölkkyjä ja haketta kuljettavien ajoneuvojen sekä ratapölkkyjen mukana käsittely- ja varastointialueelle kulkeutuu paljon hienoainesta, josta osa kulkeutuu hulevesien mukana hulevesikaivoihin. Lisäksi kaivoihin kulkeutuu puunsilppua ja haketta. Kainuun ELY keskus katsoo, että kaivojen kunto on tarkastettava riittävän usein ja huollettava tarvittaessa. Asfaltoidun käsittely- ja varastointikentän puhdistaminen ja pinnan tarkastaminen tulisi myös tehdä riittävän usein. Havaitut viat ja puutteet tulee korjata viipymättä.

Pölkkyjen- ja hakkeen varastointi sekä paloturvallisuus

Pölkkyjen ja hakkeen varastoinnin enimmäismäärät ovat suuria. Kainuun ELY-keskus katsoo, että mikäli pölkkyjen ja valmiin hakkeen varastoinnista aiheutuu suuren määrän vuoksi ympäristöhaittoja, tulee varastokasojen kokojen enimmäismäärää pienentää sellaiseen kokoon, ettei haittoja aiheudu.

Kainuun ELY-keskuksen näkemyksen mukaan käsittely- ja varastointikentällä on paljon palokuormaa, joten olisi hyvä, että alueen käytöstä kuultaisiin myös pelastuslaitosta. Pelastuslaitoksen ohjeet voivat ohjata esimerkiksi varastokasojen sijoittelua ja käsittely- ja varastointikentälle jätettäviä ajoväyliä, jotta mahdollisia pelastustoimenpiteitä ei vaikeuteta. Tulipaloon ennaltavarautumisen suhteen toiminnassa on kiinnitettävä erityistä huomiota varsinkin hakevaraston vaihtuvuuden pitämiseen riittävän suurena itsesyttymisvaaran estämiseksi. Jos isoja määriä haketta joudutaan varastoimaan pitkiä aikoja, niin tarvittaessa kasoja on tarkkailtava mahdollisen itsesyttyymisen havaitsemiseksi ajoissa.

Melu

Vuonna 2014 pölkkyjen murskaukseen myönnettyssä ympäristöluvassa on annettu suurimmat sallitut toiminnasta aiheutuvat melutasot sekä veloitettu mittaamaan melua puiden lehdettömänä aikana toiminta-alueen ympäristössä. Ympäristömelumittaukset on suoritettu vuonna 2015 Ramboll Oy:n toimesta lähimpien asuinrakennusten piha-alueella ratapölkkyjen murskauksen ollessa normaalissa toiminnassa. Samaan aikaan alueella on irrotettu ratapölkkyistä metallilaittoja. Mittaukset on suoritettu kahtena peräkkäisenä päivänä. Mittausolosuhteet olivat ympäristömelun mittausohjeen mukaiset ensimmäisenä päivänä mittauspisteessä 2 ja toisena mittauspäivänä mittauspisteessä 1. Mittaustulosten ja mittausten aikaisten havaintojen perusteella murskaustoiminnasta aiheutuva melu ei ylitä ympäristöluvassa annettuja raja-arvoja (55 dBA päivällä klo 7-22 ja 50 dBA yöllä klo 22-7) lähimpien asuintalojen pihalla.

Renforssin Rannan alueen toiminnanharjoittajilla on ympäristöluvuissaan määränneet melutilanteen seurannasta. Toimijoiden yhteismelutasot eivät saa ylittää tasoa 55 dB päivällä, eikä 50 dB yöllä lähimpien altistuvien asuinrakennusten piha-alueilla.

Kainuun ELY-keskus tuo esille, että Kajaanin Renforssin Rannan teollisuusalueen toimintojen uusin ympäristömeluselvitysraportti on valmistunut 11.11.2019. Ympäristömelutason mittaukset on toteutettu 21.8.2019. Selvityksen on laatinut WSP Finland Oy. Selvitykseen on osallistunut myös Väylävirasto. Väyläviraston alueella ei ollut toimintaa mittausten aikana, joten murskaustoiminnan mallinnuksessa on käytetty Lassila & Tikanojan murskaimelle mitattua äänitehotasoa.

WSP Finland Oy:n raportin yhteenvedossa todetaan, että tehtyjen laskennallisten tarkastelujen perusteella Renforssin rannan toimintojen aiheuttama melu ylittää alueen toimijoiden ympäristöluvuissa annetut melun raja-arvot ja yleiset melutason ohjearvot kahden asuinrakennuksen kohdalla. Suoritetut melumittaukset tukevat laskentamallilla saatua tulosta.

Kainuun ELY-keskuksen katsoo, että meluntorjuntaan liittyviä toimenpiteitä on tarpeen tehdä ratapölkkyjen käsittelylaitoksella. Melua voidaan hillitä esimerkiksi ratapölkky- ja hakekasojen sijoittamisella.

Lisäksi alueen ympärille haitallisen melun leviämisseurantaan voitaisiin osittain rakentaa jätemateriaaleista tai ylijäämämaista maavalli. Kainuun ELY-keskuksen mielestä kannattaa selvittää onko meluvallien rakentamisessa mahdollista hyödyntää esim. Kainuun Voiman tuhkaa tai tiili- ja betonijätettä (betonimurske tai betoniset ratapölkkyt).

Jätemateriaaleja käytettäessä tulee ottaa huomioon soveltuvin osin ns. MARA-asetuksen edellyttämät ympäristövaatimukset.

Pöly

Puisten ratapölkkyjen käsittelyssä, murskaustoiminnassa ja murskeen varastointivaiheessa syntyy pölyä puusta ja pölkkyjen mukana olleesta maa-aineksesta. Hakijan mukaan pölyämisestä ei arvioida muodostuvan merkittäviä vaikutuksia ilmanlaatuun.

Kainuun ELY-keskuksen katsoo, että toiminnasta ei saa aiheutua pölyn haitallista leviämistä ympäristöön. Toiminnanharjoittajan on varauduttava estämään haitallinen pölyäminen ympäristöön esimerkiksi vesisumutuksella tai käyttämällä muuta pölyn torjunnan kannalta parasta käyttökel-poista tekniikkaa. Tarvittaessa toiminnanharjoittajan tulee selvittää mit-tauksin pölypitoisuuksia lähimmissä häiriintyvissä kohteissa.

Haju

Ratapölkkyjen varastoinnista saattaa aiheutua lämpimällä säällä kreo-soottiöljyn hajua käsittely- ja varastointialueella. Lähimmille asuinalueille hajun ei arvioida leviävän. Kainuun ELY-keskus katsoo, että tarvittaessa haitallisen hajun leviäminen lähimpiin asuinalueisiin on estettävä.

Jäte

Kainuun ELY-keskus katsoo, että vaarallisten jätteiden käsittely ja varas-tointi alueella tulee järjestää asianmukaisesti asfaltoidulla alueella. Vaa-ralliset jätteet on varastoitava erillisissä astioissa niille varatussa pai-kassa. Alueelle tuotavista, alueella syntyvistä jätteistä sekä alueelta pois vietävistä jätteistä on pidettävä kirjaa. Jätteistä on raportoitava toimin-nasta laadittavassa vuosiyhteenvedossa, joka on toimitettava ELY-kes-kukselle aina seuraavan vuoden helmikuun loppuun mennessä.

Polttoaineen varastointi ja koneiden tankkaus

Toiminnassa käytettävät koneet käyttävät polttoaineena dieselöljyä tai polttoöljyä. Pääsääntöisesti koneita ei tankata käsittely- ja varastointialu-eella. Hakemuksen mukaan alueella tulee kuitenkin olemaan varalla 3 m³ kaksoisvaipallinen polttoöljysäiliö.

Kainuun ELY-keskus katsoo, että säiliö on oltava tyyppihyväksytty polttoaineiden varastointiin ja että se on sijoitettava toiminta-alueelle siten, että riski säiliön vahingoittumiselle on vähäinen. Lisäksi säiliön sijoittamisessa on huomioitava, että säiliövuodon sattuessa polttoaineet valuvat asfaltoitua kenttää pitkin öljynerottimeen, joka on varustettu erottimen täyttymisestä ilmoittavalla hälyttimellä. Vahinkotilanteista on ilmoitettava hätäkeskukseen, Kainuun ELY-keskukselle ja tarvittaessa Kajaanin kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselle.

2. Kajaanin kaupungin ympäristönsuojeluviranomainen

Kajaanin kaupungin ympäristönsuojeluviranomainen katsoo, että hakemuksessa esitettyjen eri toimintojen yhdistäminen samaan lupaan sujuvoittaa käsittelylaitoksen valvontaa.

Puuratapölkkyjen käsittelyalueita tulevien hulevesien puhdistuslaitteistojen toiminnassa on ollut puutteita, jotka ovat ajoittain heikentäneet puhdistustehoja. Jos hakkeen varastointimäärä kasvaa merkittävästi, luovassa tulee antaa määräykset käsittelyalueiden nykyistä tiheämmästä puhdistamisesta ja vesienkäsittelylaitteistojen huollosta. Alueelta johdettavien pintavesien laatua tulisi tarkkailla vähintään kolme kertaa vuodessa, jotta voidaan varmistaa puhdistuslaitteistojen ja aktiivihilisuodattimen riittävä puhdistusteho. Hakkeen varastoinnissa tulee ottaa myös huomioon kasojen mahdollinen lämpeneminen ja vaara syttyä itsestään.

Väyläviraston puuratapölkkyjen murskaustoiminta oli mukana syksyllä 2019 toteutetussa Kajaanin Renforsin Rannan alueen teollisuustoimintojen ympäristömeluselvityksessä. Selvityksen mukaan Renforsin rannan toimintojen aiheuttama melu ylittää alueen toimijoiden ympäristöluvuissa annetut melun raja-arvot ja yleiset melutason ohjearvot kahden asuinrakennuksen kohdalla sahan pohjois- ja koillispuolella.

Väyläviraston murskausalue sijaitsee alueen länsipuolella. Meluselvityksen mukaan melu raja-arvot eivät ylitä Renforsin Rannan alueen länsipuoleisilla asuinalueilla.

Toiminnan aiheuttamaa melutasoa tulee jatkossakin seurata säännöllisesti tehtävillä selvityksillä ja mittauksilla, jotka voidaan toteuttaa yhdessä alueen muiden toimijoiden kanssa.

3. Kajaanin kaupungin terveydensuojeluviranomainen

Terveydensuojeluviranomaisella ei ole huomauttamista hakemuksesta.

Muistutukset ja mielipiteet

4. Fingrid Oyj

Puuainesta voidaan varastoida ja käsitellä Fingrid Oyj:n omistamien voimajohtojen ja Tihisenniemen sähköaseman ympäristössä ottamalla voimajohtojen ja sähköaseman osalta huomioon seuraavaa:

Johtoalue:

Fingrid Oyj:n voimajohtoja varten on valtioneuvoston päätöksellä lunastettu kiinteistöjen käyttöoikeus yhteensä 64 metriä leveään johtoalueeseen. Johtoalue muodostuu 44 metriä leveästä johtoaukeasta ja johtoaukean reunoissa olevista 10 metriä leveistä reunavyöhykkeistä, joilla puuston kasvua on rajoitettu niin, etteivät puut kaatuessaan osu johtimiin. Johtoalueen maapohja ja puusto ovat maanomistajan omaisuutta.

Toiminta-aluetta lähimpänä sijaitsee Kajave Oy:n omistama 110 kV:n voimajohto Tihisenniemi–Rouvankangas 1.

Puuaineksen käsittelylaitos voimajohtojen ja sähköaseman läheisyydessä:

Puuaineksen varastointialueet murskaus- ja muu käsittelytoiminta tulee sijoittaa kokonaisuudessaan voimajohtojen 64 metriä leveään johtoalueen ulkopuolelle.

Puuaineksen murskaus sekä muu käsittelytoiminta on tehtävä sellaisin työmenetelmin, että voimajohdon virtajohtimet ja eristinketjut sekä Tihisenniemen sähköaseman laitteistot joutuvat mahdollisimman vähän alttiiksi pölyyntymiselle.

Toiminnanharjoittaja vastaa kaikista niistä vahingoista, joita voimajohdolle, sähköasemalle tai sähkön siirrolle saattaa aiheutua toiminnan seurauksena. Tällaisia ovat esimerkiksi likaantuneiden eristimien tai sähköasemalaitteistojen puhdistuksen aiheuttamat häiriöt ja katkokset sähkön siirrossa sekä siitä aiheutuvat kustannukset.

Mahdolliset työmaakopit, kontit, työkoneiden huolto- ja säilytystilat, polttoainesäiliöt sekä purku- ja lastaustoiminta tulee sijoittaa johtoalueiden ulkopuolelle. Edellä mainittuja toimintoja ei myöskään tule sijoittaa Tihisenniemen sähköaseman välittömään läheisyyteen.

Toimintaa ei saa harjoittaa Fingridin omistaman Tihisenniemen sähköaseman kiinteistöllä (205-7-1-9) eikä kulkua sähköasemalle saa estää edes tilapäisesti ajoneuvoin tai varastoinnilla.

Tihisenniemen sähköasema-aitaan tai voimajohtopylväisiin ei saa kiinnittää mitään.

Hulevesijärjestelmät

Hulevesijärjestelmä suunniteltava siten, ettei hulevesiä pääse kertymään Tihisenniemen sähköasemakiinteistölle (205-7-1-9). Hulevesiä ei myöskään tule johtaa siten, että ne pääsisivät kertymään voimajohtopylväiden ympärille ja näin voisivat vaarantaa pylväiden pystyssä pysymisen.

Salaojaputket, muut viemäriputket sekä orsiveden ja pohjaveden havaintoputket on rakennettava sähköä johtamattomasta materiaalista. Mikäli voimajohtojen tai Tihisenniemen sähköaseman ympäristöön asennetaan

maahan metallirakenteita tai edellä mainittuja rakenteita suunnitellaan sijoitettavaksi voimajohtojen johtoalueelle, on asiasta sovittava erikseen Fingridin kanssa.

Yleiset työskentelyohjeet

Voimajohtopylväiden pylväsala ulottuu kolmen metrin päähän pylvään maanpäällisistä perustus- ja harusrakenteista. Pylväsala on suoja-alue, jolla ei saa liikkua työkoneilla, kaivaa tai läjittää.

Työskenneltäessä 110 kV:n johdon läheisyydessä ei työkoneen työskentelyalue pystysuoraan mitattuna saa ulottua kolmea metriä lähemmäksi 110 kV:n johdon johtimia silloin, kun työkoneen työskentelyalue vaakasuoraan mitattuna ulottuu viittä metriä lähemmäksi 110 kV:n johdon reuna-johtimia.

Jos 100 metriä lähempänä voimajohtoja tai sähköasemaa aiotaan tehdä räjäytyksiä, on siitä ilmoitettava erikseen mahdollista katselmusta varten Fingrid Oyj:n Oulun aluetoimipaikan voimajohtoasiantuntijalle.

Katselmuksessa todetaan räjäytystöiden vaikutusalueella sijaitsevien johto-osien senhetkinen kunto. Räjäytyskohteet on suojattava niin hyvin, ettei johtoon pääse sinkoutumaan kiviä. Varsinkin johtimet ja eristimet vioittuvat hyvin herkästi.

Voimajohdon ja sähköaseman läheisyydessä puita ei saa kaataa johtoon tai sähköasemaan päin ja kaatosuunta on aina varmistettava puunkorjuutöiden turvallisuusmääräysten mukaisesti.

Kaikenlainen varastointi on johtoalueella kielletty.

5. UPM-Kymmene Oyj

UPM-Kymmene Oyj (jäljempänä UPM) kiinteistönomistajana lausuu asiassa seuraavaa:

UPM ja Liikennevirasto ovat 7.10.2018 allekirjoittaneet sopimuksen maanvuokrasopimuksen jatkamisesta, jolla Liikennevirasto on vuokranut UPM:ltä noin 0,23 ha suuruisen asfalttipäällysteisen alueen ja noin 1,13 ha, ja suuruisen sora/asfalttipäällysteisen alueen Kajaanin kaupungin Renforsin Rannan yritysalueella sijaitsevasta tontista 205-7-1-4.

Sopimuksen mukaan vuokralainen on oikeutettu käyttämään vuokra-alueella käytöstä poistettujen erilaisten puu- ja betonipölkkyjen teräsosien irtotukseen, lajitteluun, varastointiin ja murskaukseen sekä kierrätyspolttoaineen briketointiin ja brikettien sekä paalatun kierrätyspolttoaineen varastointiin.

Vuokralaisen toiminta alueella on alkanut vuonna 2007. Ympäristölupahakemuksessaan 29.8.2019 Väylävirasto hakee merkittävää muutosta ratapölkky murskeen varastointimäärälle. Nykyisin voimassa olevan ympäristöluvan mukainen sallittu murskeen varastointimäärä on 1 000 m³,

jota ELY on 9.4.2018 myöntämällä luvalla tilapäisesti sallinut kasvattaa 8 000 m³ ja uusi hakemuksen mukainen määrä on 20 000 m³.

Hakemuksessa esitetty alkuperäisestä 1 000 m³ murskeen varastointimäärän kasvattaminen nykyisestä noin 20-kertaiseksi on suuruusluokaltaan muutos, josta aiheutuu merkittäviä vaikutuksia ympäristöön. Mikäli hakemus tältä osin hyväksytään, tulee lupamääräyksissä ottaa huomioon seuraavat seikat:

Toiminta-alueen läheisyydessä sijaitsevat yritykset, niissä työskentelevät ihmiset sekä asuinalueet.

Toiminta-alue sijaitsee Renforsin Rannan yritysalueella, jossa työskentelee useita satoja henkilöitä eri yritysten palveluksessa. Lähin yritys sijaitsee noin 350 metrin etäisyydellä toiminta-alueesta. Lähimmät naapurit ovat Juliuksen Koirahoitola (450 m) ja Katiskan asuinalue (750 m). Loh-tajan asuinalueen reunaan on matkaa noin 1 km.

Murskausmäärän suuresta noususta aiheutuvien haju- ja meluhaittojen lisääntymisen huomioiminen. Pölkkyjen käsittelyssä ja murskauksessa syntyy pölyä, haihtuu PAH-yhdisteitä sekä aiheutuu kreosoottijäljen hajua.

Varastointi- sekä murskaustoiminta tulee suorittaa siten, ettei lähistöllä työskenteleville ja asuville ihmisille aiheudu haittaa.

Käytännössä paras käyttökelpoinen tekniikka haittojen kannalta on väli-varastoinnin toteuttaminen murskaamattomassa muodossa ja murskauksen suorittamien niin, että murske toimitetaan polttoon välittömästi, käytännössä talviaikaan.

Toiminta-alueen koko

Jo nykyisellä varastointimäärällä (1 000 m³) on havaittu pölkkyjen ja murskeen sijoitusalueen laajentuneen pinnoittamattomalle, ei- asfaltoidulle alueelle ja vuokra-alueen ulkopuolelle. Tästä on aiheutunut maaperän pilaantumista, minkä vuoksi kohteelle on jouduttu tekemään massanvaihtoja.

Ratapölkkyjen varastoiminen korkeisiin kasoihin on myös johtanut kasojen kaatumiseen ja aiheuttanut mm. vaaraa liikenneturvallisuudelle.

Vuokra-alueen koko tulee mitoittaa vastaamaan toiminnan laajuutta. Mikäli Väyläviraston lupahakemus varastoitavan murskausmäärän kasvattamisesta hyväksytään, UPM katsoo perustellusti, että Väyläviraston nykyinen vuokra-alue on kooltaan riittämätön esitetylle määrälle.

Turvallisuuden vuoksi vuokra-alue tulee aidata.

Vesienkäsittely

Varastoitavan murskeen määrän merkittävä kasvattaminen lisää hulevesiin liukenevia haitta-aineita, ja vaarantaa koko alueen hulevesien johtamista Kajaaninjokeen. Käsittely- ja välivarastoalueen hulevesijärjestelmää pitää parantaa niin, että se kykenee kontrolloidusti selviämään kasvavasta tarpeesta kreosottiöljyn suodattamisesta öljynerotuskaivoissa ja liukenevien komponenttien suodatuksesta aktiivihiiisuodattimessa.

Edellä olevan perustella UPM katsoo, että Väylävirastolle myönnettävän ympäristöluvan ehdoissa tulisi huomioida seuraavaa:

Koko väyläviraston toiminta-alue (vuokra-alue) tulisi aidata 4–5 metriä korkealla teräsrunkoisella peltiaidalla tai vastaavalla, kuten muilla vastaavan luvan käsittelyalueella.

Välivarastointiin ja käsittelyyn saadaan käyttää vain asfaltoitua aluetta.

Toiminta-alue tulee olla viemäröity ja hulevedet tulee ohjata öljynerotuksen ja aktiivihiiisuodatuksen kautta kontrolloidusti jokeen.

Välivarastointialueella voi olla vai murskaamattomia ratapölkkyjä.

Pölkkyjen murskaus tulee tehdä vain talviaikaan ja murske tulee toimittaa murskauksen jälkeen välittömästi Kainuun Voima Oy:n murskaimelle.

Hakijan kuuleminen ja vastine

Aluehallintovirasto on 25.5.2020 varannut hakijalle tilaisuuden vastineen antamiseen annetusta lausunnosta. Hakija on antanut vastineensa 29.6.2020.

1. Kainuun ELY-keskus

Hakija toteaa vastineessa ELY-keskuksen lausunnossa esille tuomiin seikkoihin seuraavaa:

Vesienkäsittelyjärjestelmä on uusittu ja alue asfaltoitu lokakuun 2019 ja kesäkuun 2020 aikana. Lisäksi öljynerotuskaivojen hälytysjärjestelmä on korjattu. Radan eteläpuolisen alueen käyttöönotosta sovitaan ELY-keskuksen kanssa.

ELY-keskus toteaa, että näytteenoton mahdollistamiseksi on varmistettava, että näytteenottoputket ja -kaivot eivät ole puuhakkeen tai puupölkkyjen alla. Hakija toteaa, että se kiinnittää jatkossa näytteenoton mahdollistamiseen entistä tarkempaa huomiota.

ELY-keskuksen lausunnossa esitetyn mukaisesti Väylävirasto ilmoittaa vuokrasopimuksen päättymisestä viipymättä Kainuun ELY-keskukselle.

Kainuun ELY-keskus katsoo, että toimintaa ei harjoitettaisi pyhäpäivinä. Väylävirasto toteaa hakemuksessaan, että puuratapölkkyjen käsittelytoiminta on ympärivuotista. Käsittelyä toteutetaan yhdessä, kahdessa tai tarvittaessa kolmessa vuorossa. Pääsääntöisesti käsittelylaitoksen toiminta ajoittuu arkipäiviin klo 6:00–22:00 väliselle ajalle, mutta toiminnan luonteesta johtuen (tuotannon yhteensovittaminen Kainuun Voiman kanssa) käsittelytoiminta voi olla tarpeen myös muina aikoina. Mursketta kuljetetaan myös viikonloppuisin.

Kainuun ELY-keskus katsoo, että suodatinlaitteistojen PAH-yhdisteiden puhdistustehoon vaikuttavat tekijät on selvitettävä ja tarvittavat toimenpiteet paremman puhdistustehon saavuttamiseksi on tehtävä. Väylävirasto toteaa, että vesienkäsittelylaitteistojen puhdistustehoon liittyvät selvitykset ovat kesken. Vesienkäsittelylaitteistossa esiintyneiden ongelmien vuoksi alueen siisteyteen, hakkeen siivoamiseen ja asfalttikentän kuntoon on kiinnitetty huomiota.

Kainuun ELY-keskus katsoo, että mikäli pölkkyjen ja valmiin hakkeen varastoinnista aiheutuu suuren määrän vuoksi ympäristöhaittoja, tulee varastokasojen kokojen enimmäismäärää pienentää sellaiseen kokoon, ettei haittoja aiheudu. Väylävirasto toteaa, pölkkyjen ja hakkeen kokonaisuutensa ei haeta merkittävää muutosta.

Ympäristölupahakemuksessa esitettyjen pölkkyjen ja hakkeen varastointimäärien tavoitteena on mahdollistaa pölkkyjen ja hakkeen varastointimäärien ja käsittelytoiminnan joustavampi yhteensovitus Kainuun Voima Oy:n toiminnan kanssa käsittelyalueen (vuokra-alueen) mahdollistamissa rajoissa siten, ettei pölkkyjen ja hakkeen yhteismäärä alueella merkittävästi muutu nykyisestä, eikä toiminnasta aiheudu ympäristö- tai turvallisuushaittoja. Väylävirasto kannattaa pelastusviranomaisen kuulemista asiassa.

Kainuun ELY-keskuksen katsoo, että meluntorjuntaan liittyviä toimenpiteitä on tarpeen tehdä ratapölkkyjen käsittelylaitoksella, koska kesällä 2019 alueella tehdyn yhteisen melumittauksen perusteella melutason ohjearvot ylittyvät kahden asuinrakennuksen kohdalla. Väylävirasto toteaa, että kuten Kajaanin kaupungin ympäristönsuojelun lausunnossa on todettu melutasojen ylitykset ovat sahan koillis- ja pohjoispuolella.

Pölkkyjen käsittelyalue sijaitsee alueen länsipuolella, jossa melutason ohjearvot eivät ylitä. Väylävirasto toteaa, että ratapölkkyjen käsittelyalueella tullaan tekemään melumittaus loppuvuoden 2020 aikana. Saatujen tulosten perusteella arvioidaan mahdollisia meluntorjuntatoimenpiteitä yhdessä ELY-keskuksen kanssa.

Kainuun ELY-keskuksen katsoo, että toiminnasta ei saa aiheutua pölyn haitallista leviämistä ympäristöön. Väylävirasto toteaa, että pölyämistä estetään kastelemalla ja varastokasojen sijoittelulla. Kastelua tehdään ainoastaan päällystetyllä alueella.

2. Kajaanin kaupungin ympäristönsuojeluviranomainen

Hakija toteaa vastineessa Kajaanin kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisen lausuntoon seuraavaa:

Väylävirasto toteaa, että käsittely- ja varastointikentälle kertyvä hienoaines poistetaan ja kerätään talteen säännöllisin väliajoin (vähintään neljä kertaa vuodessa sulan maan aikaan), yleensä ratapölkkyjen purkamisen jälkeen, sekä ennen lumien tuloa.

Öljynerotuskaivon ja suodattimen toimivuus arvioidaan riittävän usein suoritettavin tarkastuksin, tyhjennyksin ja huolloin. Aktiivihiilisuodatin vaihdetaan kerran vuodessa.

Mikäli vesiseurantatulosten perusteella vaihtoväliä on tarve muuttaa, sovitetaan asiasta ELY-keskuksen kanssa.

Kaupungin ympäristönsuojelun mukaan hakkeen varastoinnissa on huomioitava mahdollinen lämpeneminen ja vaara syttyä itsestään. Väylävirasto arvioi, että puuaineksen korkean kosteuspitoisuuden vuoksi palovaaraa ei ole normaalioloissa.

Väylävirasto yhtyy kaupungin ympäristönsuojelun näkemykseen, että riittävä toimenpide pölkkylaitoksen mahdollisten meluvaikutusten arvioimiseksi on säännöllinen seuranta (selvitykset ja mittaukset).

4. Fingrid Oyj ja 5. UPM-Kymmene Oyj

Fingrid Oyj:n ja UPM-Kymmene Oyj:n muistutuksiin Väylävirasto toteaa, että nyt vireillä olevan ympäristöluvan mukainen toiminta ei merkittävästi muutu käsittelyalueen nykyisestä normaalitoiminnasta ja on viraston arvion mukaan siten mahdollinen nykyisellä vuokra-alueella. Toiminnalla ei arvioida olevan merkittäviä vaikutuksia ympäristön asukkaiden yleiseen viihtyisyyteen ja terveyteen.

Ympäristölupahakemuksessa esitettyjen pölkkyjen ja varastointimäärien tarkoituksena on mahdollistaa joustavampi yhteensovitus Kainuun Voiman toiminnan kanssa.

Tavoitteena on varastoida pölkkyjä ensisijaisesti pölkky muodossa. Rata-pölkkyjen säilytys ainoastaan pölkky muodossa ei toiminnan luonteen takia ole mahdollista.

Kajaanin pölkkylaitoksen toiminta vuosina 2013 ja 2014 oli normaalitilanteeseen nähden poikkeava. Urakoitsijan vaihtumisen vuoksi Väylävirasto haki uutta ympäristölupaa pölkkyjen murskaukselle, koska vanha lupa oli edellisen urakoitsijan nimissä. Vuosien 2013 ja 2014 aikana alueelle kertyi poikkeuksellisen paljon puuratapölkkyjä. Murskaustoiminta jatkui uuden ympäristöluvan myöntämisen jälkeen.

Väylävirasto tarkentaa, että käsittelyalueella olevan raiteen länsipäässä oleva kapea alue ei ole kokonaan asfaltoitu. Asfaltoimattomalla alueella ei tulla varastoimaan ratapölkkyjä.

Mahdollisen pölyämisen osalta Väylävirasto toteaa, että pölyämistä estetään kastelemalla ja varastokasojen sijoittelulla.

MERKINTÄ

Aluehallintovirastolla on ollut asiaa ratkaistaessa käytettävissä Kainuun ELY-keskukselta tiedoksi tullut Väyläviraston Kajaanin ratapölkkyjen käsittelyalueen vuosiraportti vuodelta 2019 ja heinäkuun 2020 vesien seurantatulokset.

ALUEHALLINTOVIKASTON RATKAISU

YMPÄRISTÖLUPARATKAISU

Aluehallintovirasto myöntää Väylävirastolle ympäristöluvan kreosoottikylästeisten puuratapölkkyjen esikäsittely-, välivarastointi- ja murskaustointojen sekä ratapölkkyhakkeen varastointitoiminnan olennaiseen muuttamiseen Kajaanissa Tihisenniemen alueella Renforsin rannan yritysalueella alla olevien lupamääräysten mukaisesti.

Lupamääräysten mukainen toiminta ei ennalta arvioiden aiheuta muuta toimenpitein estettävää tai ympäristönsuojelulain mukaisesti korvattavaa vahinkoa. Ennakoimattoman vahingon varalta annetaan jäljempänä ilmevä ohjaus.

Lisäksi tässä päätöksessä on yhdistetty Kainuun ympäristökeskuksen 28.12.2005 myöntämän ympäristöluvan, dnro KAI-2005-Y-36-111, ja 4.6.2008 myöntämä ympäristöluvan muutoksen, dnro KAI-2007-Y-144, sekä Pohjois-Suomen aluehallintoviraston 15.4.2014 myöntämä ympäristöluvan, nro 33/2014/1, lupamääräykset alla ilmenevästi.

LUPAMÄÄRÄYKSET

Määräykset pilaantumisen ehkäisemiseksi

Toimintaa koskevat yleiset lupamääräykset

1. Toiminta-alueen ympärille on rakennettava aita ja lukittava portti. Laitoksen aukioloaikojen ulkopuolella portti on pidettävä lukittuna. Aita ja portti on pidettävä kunnossa.

2. Jätteenkäsittelytoimintaa saa harjoittaa laitosalueella arkisin (maanantai–perjantai) klo 6–22 pois lukien arkipyhät. ELY-keskus voi tarvittaessa antaa tarkentavia ohjeita ja määräyksiä poikkeavien toiminta-aikojen toiminnasta. Ratapölkky mursketta voi kuljettaa poltettavaksi myös viikonloppuisin ja arkipyhinä.
3. Laitoksella on oltava nimettynä laitoksen asianmukaista hoitoa, käyttöä ja toiminnan tarkkailua varten vastuuhenkilö ja ilmoitettava hänen henkilö- ja yhteystiedot Kainuun ELY-keskukselle ja Kajaanin kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselle. Vastuuhenkilön on oltava toiminnanharjoittajan palveluksessa ja hänellä on oltava tehtävien hoitamiseksi riittävä ammattitaito. Toiminnanharjoittajan on huolehdittava vastuuhenkilön riittävästä koulutuksesta.
4. Vaarallisten jätteiden ja erotuskaivojen lietteiden siirtoa varten on laadittava siirtoasiakirja. Siirtoasiakirjaan on merkittävä jätteistä annetun valtioneuvoston asetuksen (179/2012) 24 §:n mukaiset valvonnan ja seurannan kannalta tarpeelliset tiedot. Siirtoasiakirja tai sen jäljennös on säilytettävä vähintään kolmen vuoden ajan.

Ratapölkkyjen välivarastointi, käsittely ja murskaus sekä ratapölkkyhankkeen välivarastointi

5. Toiminta-alueella saa vastaanottaa, käsitellä ja murskata enintään 800 000 kreosoottikyllästeistä puuratapölkkyä (56 000 tonnia) vuodessa. Käsittely sisältää ratapölkkyjen lajittelun uudelleen käytettäviiin ja murskattaviin ratapölkkyihin ja metalliosien irrottamisen pölkkyistä.

Toiminta-alueella saa välivarastoida kerralla enintään 260 000 ratapölkkyä ja 10 000 m³ ratapölkky mursketta kuitenkin siten, että toiminta voidaan järjestää toimintaan varatulla alueella. Ratapölkkyt ja ratapölkky murske tulee välivarastoida pinnoitetulla alueella. Ratapölkkyt tulee ensisijaisesti välivarastoida pölkkyinä.

Ratapölkkyjen ja ratapölkky murskeen varastoinnin ja käsittelyn sijoittelussa on otettava huomioon tulipaloriski.

Uudelleen käytettäväksi meneviä ratapölkkyjä ja metalliosia ei saa tarpeettomasti välivarastoida alueella vaan ne on toimitettava alueelta pois viivytyksestä.

Jätteenkäsittelykenttien rakenteet ja hulevesien käsittely

6. Jätteenkäsittelykentät on oltava perustettu kantaviksi, pinnoitettu ja muotoiltu siten, että alueen ulkopuolisten valumavesien pääsy varastointi- ja käsittelykentille estyy. Rakenteen tulee kestää raskaiden työkoneiden ja kuljetusvälineiden paino ja kaikki kenttien hulevedet tulee ohjata kallistuksin ja tarvittaessa rakenteellisin keinoin vesienjohtamis- ja käsittelyjärjestelmiin (öljynerotuskaivot ja aktiivihiiisuodattimet) ja edelleen jätevesiviemärin kautta Kajaaninjokeen.

Päällystettyjen kenttäalueiden kunto on tarkastettava säännöllisesti ja vauriot on korjattava viivytyksestä.

7. Kenttäalueiden öljynerottimet ja aktiivihiihluodattimet on mitoitettava kenttäalueilla muodostuvien hulevesimäärien mukaan. Öljynerotuskaivot on varustettava sulkuventtiileillä sekä kaivon täyttymisestä ilmoittavalla hälyttimellä. Järjestelmissä on oltava näytteenottokaivot erottimien toimivuuden toteamiseksi. Näytteet on pystyttävä ottamaan esteettömästi.

Öljynerotuskaivojen ja aktiivihiihluodattimien toimivuus on varmistettava tarkastuksin, tyhjennyksin ja huolloin. Aktiivihiihluodatin on vaihdettava vähintään vuoden välein.

Öljynerotuskaivot on tyhjennettävä ennen öljytilan täyttymistä ja pinnalle kertyvä öljykerros ja pohjalle kertyvä liete ja sakka on toimitettava toimijalle, jolla on lupa käsitellä kyseistä jätettä.

8. Kentälle kertyvä maa- ja puuainesta ei saa johtaa vesienjohtamis- ja käsittelyjärjestelmiin, vaan se on riittävän usein kerättävä talteen ja toimitettava asianmukaiseen vastaanottoaikkaan.
9. Vesistöön johdettavien hulevedet eivät saa ylittää seuraavia raja-arvoja:

öljyhiihluetypitoisuus	5 mg/l
kiintoaine	30 mg/l
TOC	20 mg/l

Melu ja pöly

10. Ratapölkkyjen murskaus-, lajittelu- ja esikäsittelykoneet ja -laitteistot on sijoitettava ja toiminnot toteutettava siten, että voimakkain melu ei suuntaudu kohti lähimpiä melulle altistuvia kohteita.

Tarvittaessa meluhaittaa voi vähentää sijoittamalla melua aiheuttavat laitteistot ja väliavarastoidut ratapölkkykasat siten, että ratapölkkykasat ehkäisevät melun leviämistä ympäristöön.

11. Toiminnoista aiheutuva kokonaismelutaso, toimintaan liittyvä liikenne mukaan lukien, ei laitoksen melun vaikutusalueella lähimmissä häiriintyvissä kohteissa ulkona saa ylittää melun A-painotettua ekvivalenttimelutasoa 55 dB päivällä (klo 7–22) eikä 50 dB muina aikoina.

Jos toiminnasta aiheutuva melupäästö kasvaa, on toiminnan aiheuttamaa melutasoa seurattava melumallinnuksilla tai melumittauksilla. Melumallinnukset tai -mittaukset voidaan toteuttaa yhdessä alueen muiden toimijoiden kanssa.

12. Pölypäästöjen vähentämiseksi on pinnoitetut alueet tarvittaessa puhdistettava esimerkiksi harjakoneella tai pölyäminen estettävä muulla asianmukaisella menetelmällä.

Jätteiden käsittely ja hyödyntäminen

13. Jätteiden lajittelu, käsittely ja varastointi on järjestettävä siten, että jätteet voidaan ensisijaisesti käyttää uudelleen, kierrättää tai muuten hyödyntää. Jos kierrätys ei ole mahdollista, jätteet on hyödynnettävä muulla tavoin kuten esimerkiksi energiana. Jätteet on lajiteltava ja säilytettävä toisistaan erillään siten, että jätteiden hyödyntämismahdollisuuksia ei jätteitä sekoittamalla heikennetä. Käsitellyt ja käsittelemättömät jätejakeet on välivarastoitava toisistaan erillään. Jätteiden lajittelusta, käsittelystä, varastoinnista tai kuljettamisesta ei saa aiheutua roskaantumista, hajuhaittaa tai muuta ympäristön pilaantumisen vaaraa, terveyshaittaa tai palovaaraa.
14. Toiminnassa muodostuvat vaaralliset jätteet on toimitettava säännöllisesti vähintään kerran vuodessa käsittelypaikkoihin, joiden ympäristönsuojelulain mukaisissa luvissa tai niitä vastaavissa päätöksissä tällaisen jätteen vastaanotto on hyväksytty.
15. Hyödyntämiskelpoiset jätteet on toimitettava hyödynnettäväksi ja muut jätteet käsiteltäväksi tai loppusijoitettavaksi laitokseen, käyttökohteeseen tai kaatopaikalle, jonka ympäristöluvassa tai sitä vastaavassa päätöksessä on hyväksytty kyseisen jätteen hyödyntäminen tai käsittely.

Murskattu kreosoottipitoinen puuhake tulee toimittaa poltettavaksi laitokseen, jonka ympäristöluvassa on hyväksytty kyseisen jätteen polttaminen. Toiminnanharjoittajan tulee olla selvillä valmiin polttohakkeen laadusta ja määrästä.

Laitokselta edelleen käsiteltäviksi toimitettavia jätejakeita saa luovuttaa vain asianmukaiseen käsittelyyn tai kuljetukseen, joka on hyväksytty ympäristönsuojelu- ja jätelain edellyttämällä tavalla. Jätejakeiden koostumus on tunnettava ja jätteiden koostumuksista tulee esittää selvitys jätteen vastaanottajalle ja valvontaviranomaiselle tarvittaessa.

Polttoaineen varastointi

16. Polttoainesäiliöiden on oltava tyyppihyväksytyjä polttoaineen varastointiin. Polttoainesäiliöiden alustan ja tankkauspaikan alustan on oltava nestetiiviitä. Polttoainesäiliön on oltava kaksoisvaippasäiliö tai sijoitettava katokselliseen suojaltaaseen. Säiliö on varustettava ylitäytön estävällä järjestelmällä, laponestolaitteilla ja lukituksella.

Paras käyttökelpoinen tekniikka

17. Toiminnanharjoittajan on oltava selvillä toimialaansa liittyvän ympäristön kannalta parhaan käyttökelpoisen tekniikan kehittymisestä ja varauduttava sen käyttöönottoon.

Häiriö- ja muut poikkeukselliset tilanteet

18. Poikkeuksellisia päästöjä aiheuttavista häiriötilanteista sekä muista vahingoista ja onnettomuuksista, joista voi aiheutua ympäristön pilaantumista tai sen vaaraa, on viipymättä ilmoitettava ELY-keskukselle sekä Kajaanin kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselle. Merkittävistä päästöistä on ilmoitettava välittömästi myös alueelliselle pelastusviranomaiselle. Toiminnanharjoittajan on viipymättä ryhdyttävä tarvittaviin toimenpiteisiin vahinkojen torjumiseksi, tilanteen palauttamiseksi ennalleen ja tarpeellisen tarkkailun järjestämiseksi sekä tapahtuneen toistumisen estämiseksi.
19. Terveysten- ja ympäristönsuojelun kannalta poikkeuksellisiin tilanteisiin on varauduttava ennakolta (ennaltavaraautumissuunnitelma). Vahinko- ja onnettomuustilanteiden varalta jätteenkäsittelyalueen eri toimintojen sijoitusalueilla on oltava saatavilla riittävä määrä imeytysmateriaalia sekä alkusammutuskalusto.

Vahinko-, onnettomuus- ja vaaratilanteiden sekä muiden poikkeuksellisten tilanteiden hallinnasta laadittu suunnitelma on pidettävä ajan tasalla.

Toiminnan olennainen muuttaminen tai lopettaminen

20. Toiminnanharjoittajan on viipymättä ilmoitettava ELY-keskukselle toiminnan muuttamisesta tai keskeyttämisestä. Luvan haltijan vaihtuessa on uuden haltijan ilmoitettava vaihtumisesta kirjallisesti ELY-keskukselle.
21. Toiminnan lopettamisesta on ilmoitettava ELY-keskukselle viimeistään kuusi kuukautta ennen toiminnan päättymistä. Samalla on esitettävä yksityiskohtainen suunnitelma toiminnan lopettamisen yhteydessä tehtävistä ympäristönsuojelutoimenpiteistä. Ympäristölupaan sisältyvien oikeuksien ja velvoitteiden lakkaamista ja mahdollisia muita toiminnan lopettamiseen liittyviä toimenpiteitä koskeva hakemus on tehtävä lupaviranomaiselle.

Tarkkailu- ja raportointimääräykset

22. Luvan saajan on tarkkailtava toimintaa ja sen päästöjä tämän päätöksen kertoelmaosan sivuilla 25 ja 26 esitetyn ja tämän päätöksen määräysten mukaisesti.
23. Päivitetty tarkkailuohjelma on toimitettava ELY-keskukselle hyväksyttäväksi viimeistään kuukauden kuluttua luvan lainvoimaiseksi tulemisesta.

Jätteen käsittelyn seuranta- ja tarkkailusuunnitelma on pidettävä ajan tasalla ja esitettävä valvontaviranomaiselle pyydettyä.

ELY-keskus voi tarvittaessa tarkentaa tarkkailuohjelmaa.

Näytteenottajalla tulee olla riippumattoman sertifiointielimen varmistama hyväksymä pätevyys näytteenottoon. Häiriö- ja poikkeuksellisten tilanteiden aikana näytteet voi ottaa laitoksen ympäristönsuojelusta vastaava tai muu luvan haltijan määräämä henkilö. Näytteenotossa ja näytteiden analysoinnissa tulee käyttää vahvistettuja standardeja ja näytteet on analysoitava julkisen valvonnan alaisessa tutkimuslaboratoriossa.

Tarkkailun tulokset tulee toimittaa viipymättä ELY-keskukselle ja Kaajan kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselle. Tuloksien yhteydessä on esitettävä tarkkailussa esiintyneet epävarmuustekijät sekä analyyseissä ja tulosten laskennassa käytetyt menetelmät.

Käyttötarkkailu

24. Käyttötarkkailun tiedot ja havainnot kirjataan käyttöpäiväkirjaan tai muuhun soveltuvaan järjestelmään, josta voidaan koota käyttötarkkailun yhteenveto.

Käyttötarkkailua on tehtävä ainakin seuraavasti:

- Pinnoitettujen alueiden kunnan tarkkailu ja siisteys sekä havaittujen vikojen korjaus ja alueiden puhdistus.
- Öljynerotuskaivojen ja aktiivihiilisuodattimen tarkastus ja kaivojen ja suodattimien huoltotoimet.

Päästötarkkailu

25. Päästöjä pintavesiin tarkkailtaessa on tarkkailukaivoista K2-2, K4 ja K6 otettavista hulevesinäytteistä analysoitava myös kiintoaineen kokonaispitoisuus ja TOC-pitoisuus.

Kenttäalueiden hulevesien tarkkailukaivojen vesinäytteet on otettava ajankohtana, jolloin virtaama kaivossa on riittävä edustavan näytteen saamiseksi.

Kirjanpito ja raportointi

26. Toimintaan liittyvistä käyttö- ja päästötarkkailuista, niihin liittyvistä mittauksista, näytteenotoista ja analyyseistä sekä ympäristönsuojelun kannalta merkityksellisistä tapahtumista ja toimenpiteistä on pidettävä kirjaa. Kirjanpitoon on liitettävä mittausten tulokset sekä muut mittauksia tai toimenpiteitä koskevat olennaiset tiedot. Käyttötarkkailun kirjanpidon tulee sisältää vähintään:

- Käsiteltäväksi tuotujen ja varastoitavien ratapölkkyjen määrä vuodessa sekä välivarastossa olevien ratapölkkyjen ja murskeen määrä vuoden lopussa.
- Käsittelyssä käytetystä energiasta.
- Toiminnassa muodostuvien jätteiden määrästä jakeittain ja niiden käsittelypaikat.
- Toimintapäivien lukumäärä.
- Tiedot siirtoasiakirjoista.

- Tiedot öljynerottimien toimivuuden tarkkailusta, tyhjennyksistä ja huolloista.
- Tiedot aktiivihiihitsuodattimien toimivuuden tarkkailusta, huolloista ja suodattimien vaihdoista.
- Häiriö- ja poikkeukselliset tilanteet sekä niistä aiheutuneet päästöt ja vaikutukset ympäristöön.
- Muut ympäristön- ja terveydensuojelun kannalta merkitykselliset tapahtumat.

27. Luvanhaltijan on toimitettava kalenterivuositain helmikuun loppuun mennessä ELY-keskukselle ja Kajaanin kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselle vuosiyhteenveto laitoksen edellisen vuoden toiminnasta. Tiedot toimitetaan ympäristöhallinnossa käytössä olevien ohjeiden mukaisesti. Raportissa on esitettävä ainakin seuraavat tiedot:

- Toimintapäivien lukumäärä.
- Käsiteltyjen ja hyötykäyttöön toimitettujen ratapölkköjen määrä vuodessa.
- Vuoden vaihteessa varastossa olevien pölkköjen ja murskeen määrä.
- Toiminnassa käytetyn energian määrä.
- Toiminnassa syntyneiden jätteiden lajit, määrät ja toimituspaikat.
- Vesienkäsittelylaitteiston toimivuuden tarkkailusta, huolloista ja aktiivihiihitsuodattimien vaihdoista sekä öljynerotuskaivojen tyhjennyksistä.
- Vuoden aikana toteutuneet muutokset laitoksen toiminnassa.
- Päästötarkkailun tulokset ja johtopäätökset toiminnan ympäristövaikutuksista.

Vakuus

28. Luvanhaltijan on ennen laajennetun toiminnan aloittamista asetettava 268 440 euron (sis. 24 % alv:n) vakuus valvontaviranomaisen eduksi ympäristönsuojelulaissa ja tässä luvassa tarkoitettujen jätehuolto-, tarkkailu- ja muiden toiminnan lopettamisessa tai sen jälkeen tarvittavien toimien varmistamiseksi. Vakuus voi olla joko:

- omavelkainen takaus, jonka edunsaajana on ELY-keskus,
- takausvakuutuksena, jonka on oltava first demand -takuu, jonka yksilöidyn euromäärän takuun antaja on velvollinen suorittamaan edunsaajalle sen ensimmäisestä vaatimuksesta tai
- pankkitalletuksena, josta on toimitettava ELY-keskukselle talletustodistus kuittaamattomuussitoumuksella ELY-keskuksen hyväksi.

Vakuuden antajan on oltava luotto-, vakuutus- tai muu ammattimainen rahoituslaitos, jolla on kotipaikka Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa.

Vakuus vapautetaan hakemuksesta, kun luvanhaltija on täyttänyt sille ympäristönsuojelulaissa säädetyt ja tässä luvassa määrätyt velvoitteet.

Vakuuden on oltava voimassa yhtäjaksoisesti tai määrävälein toistuvasti uusittuna vähintään kolme kuukautta vakuuden kattamien toimien suorittamisesta ja niiden ilmoittamisesta valvontaviranomaiselle. Jos vakuuden voimassaoloa jatketaan, uusiminen on tehtävä ennen edellisen vakuuskauden päättymistä.

Vakuutta voi hakea palautettavaksi aluehallintovirastolta, kun toiminnanharjoittaja on täyttänyt sille säädetyt ja määrätyt velvoitteet.

OHJAUS ENNAKOIMATTOMIEN VAHINKOJEN VARALLE

Vahingonkärsijä voi vaatia luvan saajalta korvausta ennakkoimattomasta vesistön pilaantumisesta aiheutuvasta tai muusta vesistöön kohdistuvasta toimenpiteestä johtuvasta vahingosta. Hakemus tulee tehdä aluehallintovirastolle. Ennakkoimattoman vahingon korvaamista koskevan hakemuksen yhteydessä voidaan esittää myös luvasta poiketen aiheutetun vahingon korvaamista koskeva vaatimus.

RATKAISUN PERUSTELUT

Luvan myöntämisen edellytykset luvan muuttamisen osalta

Kyseessä on Väyläviraston puuratapölkkyjen esikäsittely-, välivarastointi- ja murskaustoiminnan sekä puuratapölkkyhakkeen välivarastoinnin olemainen muuttaminen.

Väylävirastolla on samanaikaisesti ollut Renforssin rannassa sijaitsevalla ratapölkkyjen välivarastointi- ja käsittelyalueella voimassa seuraavat toimintaan koskevat ympäristölupapäätökset.

Kainuun ympäristökeskuksen 28.12.2005 myöntämä ympäristölupa, dnro KAI-2005-Y-36-111, kreosoottikyllästettyjen ratapölkkyjen käsittely- ja varastointitoimintaan, Kainuun ympäristökeskuksen 4.6.2008 myöntämä ympäristöluvan muutos, dnro KAI-2007-Y-144, käytettyjen kreosoottikyllästeisten puuratapölkkyjen varastointialueen laajentamiseen sekä Pohjois-Suomen aluehallintoviraston 15.4.2014 myöntämä ympäristölupa, nro 33/2014/1, puuratapölkkyjen murskaukseen ja ratapölkky murskeen välivarastointiin.

Väylävirasto on hakenut muutoksia yllä lueteltuihin voimassa oleviin lupapäätöksiin, ja hakenut samalla kyseisten lupapäätösten yhdistämistä siten, että yksi päätös kattaa koko toiminta-alueen käsittely-, murskaus- ja välivarastointitoiminnot, mistä syystä lupien yhdistäminen yhdeksi päätökseksi on tarkoituksenmukaista tässä yhteydessä.

Päätösten mukaan alueella saa murskata ratapölkkyjä 800 000 kappaletta eli 56 000 tonnia vuodessa ja välivarastoida pölkkyjä yhteensä enintään 200 000 kappaletta sekä välivarastoida murskettua korkeintaan 1 000 m³.

Lupaharkinta on tehty ja luvan myöntämisen edellytykset on olemassa olevien toimintojen osalta ratkaistu edellä mainittujen Kainuun ympäristökeskuksen ja Pohjois-Suomen aluehallintoviraston myöntämien ympäristölupien yhteydessä.

Lupaa haetaan välivarastoida käsittely- ja varastointialueella kerralla enintään 260 000 pölkyä sekä alun perin enintään 20 000 m³ ratapölkky mursketta.

Aluehallintovirasto on pyytänyt hakijaa täydennyksenä esittämään asemapiirroksen, johon on muun muassa merkitty eri toimintojen sijainnit, sekä selvityksen toiminta-alueen pinta-alan riittävydestä esitetyille ratapölkkyjen ja ratapölkky murskeen enimmäisvarastointimäärille. Hakija on 16.12.2020 toimittamassa hakemuksen täydennyksessä muuttanut hakemusta. Hakija on esittänyt, että alueella välivarastoitavan puuratapölkky murskeen enimmäismäärä olisi enintään 10 000 m³/3 000 t, mikä on puolet hakemuksessa aiemmin esitetyn ratapölkky murskeen enimmäisvarastointimäärästä. Hakija on edelleen 16.12.2020 toimittamassa täydennyksessä esittänyt, että toiminnan tarkoituksenmukainen ja tehokas järjestäminen edellyttää joustavaa tilankäyttöä käsittelyalueella, eikä tämän perusteella voida esittää asemapiirrosta, johon on merkitty alueen eri toimintojen sijainti. Liikkuva murskain sijoitetaan pölkkykasan viereen pölkkyjen murskauksen ajaksi. Näin vältetään pölkkykasojen turhalta siirtelyltä alueella, mikä säästää polttoainetta ja parantaa työturvallisuutta.

Ympäristönsuojelulain 48 §:n 4 momentin mukaan toiminnan olennaista muuttamista koskeva lupahakemus on ratkaistava siten, että harkinta kattaa ne toiminnan osat, joihin toiminnan muutos vaikuttaa ja ne ympäristöön kohdistuvat vaikutukset ja riskit, joita muutos voi aiheuttaa.

Lupa on myönnetty hakemuksen ja 16.12.2020 toimitetun täydennyksen mukaan siten, että ratapölkkyjen ja murskeen välivarastointi sekä pölkkyjen murskaus pystytään järjestämään toimintaan varatulla alueella. Hakija on lisäksi todennut, että tilan käytön kannalta on järkevämpää varastoida pölkkyjä kuin mursketta, sillä materiaalin tilavuus kasvaa murskauksen yhteydessä huomattavasti. Ratapölkky murske aiheuttaa myös roskaantumista ja päästöjä vesistöön herkemmin kuin varastointi ratapölkkyinä.

Toiminnassa tapahtuneiden muutosten ja ympäristönsuojelun tasossa sekä lainsäädännössä tapahtuneiden muutosten vuoksi edellä mainittujen ympäristölupien määräyksiä on muutettu, lisätty tai poistettu siten, että pilaantumisen ehkäisemiseksi annettavien lupamääräysten vaatimustaso vastaa voimassa olevaa lainsäädäntöä.

Kun toimintaa harjoitetaan tässä päätöksessä esitetyllä tavalla ympäristölupamääräysten mukaisesti, Väyläviraston toiminta täyttää annetut lupamääräykset huomioon ottaen ympäristönsuojelulaissa ja jätelaissa sekä niiden nojalla annetuissa asetuksissa toiminnalle asetetut vaatimukset sekä ne vaatimukset, jotka luonnonsuojelulaissa ja sen nojalla on säädetty.

Hakemuksessa on esitetty, että laitos on direktiivilaitos ympäristönsuojelulain liitteen 1 taulukon 1 kohdan 13 h) perusteella. Kyseisessä kohdassa

on kysymys vaarallisen jätteen väliaikaisesta varastoinnista ennen taulukon 1 kohdissa 13 a, d, g ja i lueteltua toimintaa, kun kokonaiskapasiteetti on enemmän kuin 50 tonnia, lukuun ottamatta väliaikaista varastointia keräilylän aikana paikassa, jossa jäte tuotetaan.

Koska kreosoottikyllästeiset ratapölkkyt ja ratapölkky murske on vaarallista jätettä ja lupaa on haettu välivarastoida ratapölkkyjä enimmillään 56 000 tonnia ja ratapölkkyhake enimmillään 10 000 m³/3 000 t, ylittyy edellä mainittu vaarallisen jätteen välivarastointimäärä 50 tonnia.

Edellä mainitussa ympäristönsuojelulain liitetaulukossa 13 a-kohdassa viitataan jätteenpolttolaitokseen tai rinnakkaispolttolaitokseen. Kainuun Voima Oy:n polttolaitos ei kuitenkaan ole jätteenpolttoasetuksen (valtioneuvoston asetusjätteenpoltosta nro 151/2013) mukainen jätteiden polttolaitos, eikä myöskään rinnakkaispolttolaitos, joten niin kauan kuin kreosoottikyllästeinen ratapölkkyhake toimitetaan Kainuun Voima Oy:n voimalaitokseen eikä taulukon 1 kohdissa 13 a, d, g tai i lueteltuun toimintaan, ei kyseessä ole aluehallintoviraston näkemyksen mukaan direktiivilaitos.

Tihisenniemen teollisuusalue on asemakaavoitettu. Kiinteistö on asemakaavassa merkitty teollisuus- ja varastoalueiden korttelialueeksi. Kaavoitus on otettu huomioon olemassa olevan toiminnan sijoituspaikkaa ratkaistaessa. Ympäristön kaavoituksessa tai maankäytössä ei ole tapahtunut sellaisia muutoksia, että varsinaista lupaharkintaa olisi tarve tehdä näiden osalta uudelleen. Toiminta on sijoitettu asemakaavan mukaisesti.

Ennalta arvioiden laitoksen toiminta lupamääräysten mukaisesti järjestettynä ei vaikeuta Oulujoen-lijoen vesienhoitoalueen vesienhoitosuunnitelman tavoitteiden toteutumista. Hulevedet, jotka kulkevat toiminta-alueelta vesienkäsittelyjärjestelmien kautta, ja joiden tarkkailusta luvassa on määrätty, kulkeutuvat toiminta-alueelta viemäriä pitkin Kajaaninjokeen.

Vesimuodostuma, johon Kajaaninjoki kuuluu, on luokiteltu voimakkaasti muutetuksi. Keinotekoisten ja voimakkaasti muutettujen vesimuodostumien tavoitteena on hyvä saavutettavissa oleva tila, joka arvioidaan parhaan saavutettavissa olevan tilan perusteella. Kun Kajaaninjoen tila suhteutetaan parhaaseen saavutettavissa olevaan tilaan, on Kajaaninjoen ekologinen tila hyvä, eikä riskiä tilan heikkenemisestä ole tunnistettu. Lupamääräysten mukaisesti toimittaessa toiminta ei vaaranna vesien- ja merienhoito-suunnitelman tavoitteiden saavuttamista.

Kenttäalueiden hulevesien käsittelyssä on esiintynyt ongelmia. Lähtevän huleveden PAH-pitoisuudet ovat olleet ajoittain suurempia kuin tulevan huleveden. Hulevesien käsittelyä on selvitysten mukaan hankaloittanut muun muassa veden tulviminen kenttäalueille ratapölkkykasojen sijaitessa hulevesien käsittelyjärjestelmäkaivojen päällä ja käsittelyjärjestelmien tukkiutuminen kiintoaineesta. Päätöksessä on määrätty tehostamaan kenttäalueiden puhdistamista sekä järjestämään toiminta kokonaisuudessaan siten, että hulevesien johtamis- ja käsittelyjärjestelmät pysyvät toimimaan moitteettomasti. Lupamääräyksissä on veloitettu mitoittamaan vedenjohtamis- ja käsittelyjärjestelmät kertyvien hulevesien mukaisiksi. Päätöksessä on annettu raja-arvo vesistöön johdettavan veden

kiintoaine- ja TOC-pitoisuudelle sekä määrätty tarkkailemaan kyseisiä parametrejä. Hakija on esittänyt tarkkailusuunnitelmassa, että toteuttaa alueella tulvimisen tarkkailua.

Lähimmät asuinkiinteistöt sijaitsevat käsittelyalueelta noin 500 metriä kaakkoon Kaaritiellä sekä käsittelyalueelta noin 800 metriä kaakkoon Purolan asuinalueella.

Vuonna 2015 Väylävirasto teettämän meluselvityksen perusteella pölkkyjen murskaustoiminnasta aiheutuva melu ei ylittänyt ympäristöluvan mukaisia raja-arvoja ympäristön asuintalojen kohdalla.

Alueella on toteutettu elokuussa 2019 Renforsin rannan yritysten toimeksiantona meluselvitys, jonka perusteella päiväjän melutasot saattavat mahdollisesti ajoittain olla lähellä melutason ohjearvoja lähimpien asuinrakennusten alueella pölkkyjen käsittelyalueelta kaakkoon. Alueella kuitenkin sijaitsee useampia jätteenkäsittelytoimijoita. Murskauksesta ja metallilevyjen irrottamisesta ympäristöön leviävää melua on mahdollista vähentää esimerkiksi sijoittamalla pölkkyjen varastokasat suojaamaan melun leviämistä asuinalueiden suuntaan kaakkoon, koteloimalla melun lähde ja työtapoja muuttamalla. Alue on asemakaavassa merkitty teollisuus- ja varastoalueiden korttelialueeksi.

Päätöksessä on annettu melua koskeva määräys, jonka mukaan melutason ohjearvoja ei saa ylittää ja tarvittaessa toiminnanharjoittajan on ryhdyttävä tarvittaviin toimenpiteisiin meluhaitan vähentämiseksi.

Luvassa on annettu määräykset pölyhaittojen vähentämiseksi. Mahdollista pölyhaittaa voidaan vähentää esimerkiksi kastelulla ja asfalttikenttien puhdistamisella puu- ja hiekkapölystä.

Hakemuksessa on esitetty jätelain 120 §:n mukainen jätteenkäsittelyn seuranta- ja tarkkailusuunnitelma.

Asianmukaisen jätehuollon varmistamiseksi vaadittavan vakuuden määrä on tarkistettu vastaamaan nykyisiä suurimpia kertavarastointimääriä ja pölkkyjen käsittelytoimia sekä jälkitarkkailukustannuksia.

Lupamääräysten mukaisessa toiminnassa päästöjen rajoittaminen perustuu parhaan käyttökelpoisen tekniikan (BAT) soveltamiseen.

Laajennettu toiminta ei tämän päätöksen mukaisesti toimittaessa ennalta arvioiden aiheuta yksinään tai yhdessä muiden toimintojen kanssa ympäristönsuojelulain 49 §:ssä tarkoitettua seurausta ja näin ollen luvan myöntämisen edellytykset täyttyvät muuttuvankin toiminnan osalta.

Määräykset huomioon ottaen muuttuva toiminta ei aiheuta luvan myöntämisen esteenä olevaa terveyshaittaa, merkittävää ympäristön pilaantumista tai sen vaaraa, maan tai pohjaveden pilaantumista, erityisten luonnonolosuhteiden huononemista, yleiseltä kannalta tärkeän virkistys- tai muun käyttömahdollisuuden vaarantumista ympäristössä tai kohtuutonta räsytystä naapurituloilla.

Lupamääräysten perustelut

Määräykset pilaantumisen ehkäisemiseksi

Toimintaa koskevat yleiset lupamääräykset

Laitosalueen aitaaminen ja porttien lukitseminen muina kuin aukioloaikoina ehkäisee alueen luvaton käyttöä ja vähentää ilkivaltaa. Myös alueen omistaja on vaatinut toiminta-alueen aitaamista. Lisäksi se on turvallisuuskysymys, kun Tihisenniemen teollisuusalueella liikkuu useiden yhtiöiden työntekijöitä. Toiminta-aika on hakijan esityksen mukainen. (lupamääräykset 1 ja 2)

Vastuuhenkilön nimeämisellä helpotetaan viranomaisten ja toiminnanharjoittajan välistä yhteistyötä, selkeytetään vastuusuhteita ja luodaan edellytykset lupaehtojen mukaisen toiminnan harjoittamiselle ja kehittämiseksi. Jätelain 141 §:n mukaan jätteiden hyödyntämis- ja käsittelypaikan hoitoa, käyttöä, käytöstä poistamista ja niihin liittyvää toiminnan tarkkailua varten toiminnanharjoittajan on määrättävä vastuuhenkilö. (lupamääräys 3)

Jätelain 121 §:ssä edellytetään, että mm. vaarallisten jätteiden siirrosta laaditaan siirtoasiakirja. Näin voidaan seurata jätteiden kulkua hyödyntämis- ja loppukäsittelypaikkaan ja valvoa toimintaa. Siirtoasiakirjassa on oltava jätelain 121 §:n ja jätteistä annetun valtioneuvoston asetuksen 24 §:n mukaiset tiedot. (lupamääräys 4)

Ratapölkkyjen välivarastointi, käsittely ja murskaus sekä ratapölkky murskeen välivarastointi

Vastaanotettaville, käsiteltäville ja välivarastoitaville jätteille on annettu enimmäisjättemäärät ympäristön pilaantumisen ehkäisemiseksi ja vakuuden riittävyyden varmistamiseksi.

Päätöksessä on hyväksytty vastaanotettavien, käsiteltävien ja välivarastoitavien ratapölkkyjen määrä hakemuksen ja ratapölkky murskeen välivarastointimäärä hakemuksen täydennyksen mukaisesti. Eri toimintojen suunnittelussa ja sijoittelussa on otettava huomioon, että kenttäalueiden kuivatus- ja vedenkäsittelylaitteistoja ei saa peittää siten, että aiheutuu kenttäalueiden tulvimista ja edelleen maaperän ja pohjaveden pilaantumista tai sen vaaraa. Lisäksi on otettava huomioon tulipaloriski, koska kreosoottikyllästeisten puuratapölkkyjen mahdollinen tulipalo, savukaasut ja sammutusvedet aiheuttaisivat alueella merkittävää ympäristön pilaantumista sekä terveyshaittaa, kun alueella työskentelee paljon muiden yhtiöiden työntekijöitä, ja lähin asuinalue sijaitsee noin 500 metrin etäisyydellä.

Ennalta arvioiden toiminta voidaan määräyksiä noudattaen järjestää siten, että toiminnasta ei aiheudu tarpeetonta kuormitusta ympäristöön, kun ratapölkkyjen käsittelyprosessit järjestetään hallitusti ja laitoksen varastointikapasiteetti ei ylitä. (lupamääräys 5)

Jätteenkäsittelykenttien rakenteet ja hulevesien käsittely

Estämällä ympäröivien valumavesien pääsy laitosalueelle, vähennetään kontaminoituneen veden määrää. Laitosalueella kuljetaan ja työskennellään painavilla työkoneilla, jolloin kenttien rakenteiden ja pinnoitteiden on kestävä rikkoutumatta koneiden paino. Näin ehkäistään osaltaan maaperän pilaantumista. Lupamääräyksellä öljynerottimen käsittelytehokkuudesta, hälyttimistä ja sulkuventtiilistä sekä käsittelyjärjestelmien huolloista ja tarkastuksista estetään onnettomuus- ja vaaratilanteiden syntyminen, varmistetaan käsittelyjärjestelmien moitteeton toiminta sekä estetään pinta- ja pohjavesien pilaantumista. (lupamääräykset 7 ja 8)

Käsittelyalueella on aiemmin esiintynyt hulevesien padottamista, siitä aiheutuvaa tulvimista ja veden lammikoitumista kaivonkansien päälle, mikä mahdollisesti on heikentänyt vedenkäsittelylaitteiston toimintaa, jolloin lähtevän veden PAH-pitoisuudet ovat olleet suurempia kuin tulevan huleveden. Tulviminen on ilmennyt myös vedenpintojen nousuna tarkkailtavissa kaivoissa. Hulevesien tulvimisen syynä on mahdollisesti ollut kentälle ja kaivoihin kertyvä maa- ja puuaines. Määräyksissä on tästä syystä veloitettu tehostamaan kenttäalueiden puhdistamista ja annettu pitoisuusraja-arvo muun muassa lähtevän huleveden kiintoaineen kokonaispitoisuudelle. (lupamääräykset 8 ja 9)

Melu ja pöly

Annetut raja-arvot vastaavat valtioneuvoston päätöksessä melutason ohjearvoista (993/1992) säädettyjä melutason ohjearvoja. Etäisyys jätteenkäsittelyalueelta alueelta lähimpään asuinrakennukseen on noin 500 metriä. Melua vähentävillä toimenpiteillä, esimerkiksi toimintojen sijoittamisella ja toimintojen järjestelyllä pystytään alentamaan toiminnan aiheuttamaa melutasoa. Melutasoa on tarpeen seurata säännöllisesti melumittauksilla yhdessä muiden toimijoiden kanssa. Pölyämistä voidaan vähentää tarvittaessa esimerkiksi sumutuksella. Samassa yhteydessä on estettävä kiintoaineen joutuminen hulevesijärjestelmään. (lupamääräykset 10–12)

Jätteiden käsittely ja hyödyntäminen

Toiminnanharjoittajan, jonka tuotannossa syntyy jätettä tai joka ammattimaisesti kerää taikka ammatti- tai laitospäisesti käsittelee jätettä, on noudatettava jätelain 8 §:n mukaista etusijajärjestystä. Ensisijaisesti on vähennettävä syntyvän jätteen määrää ja haitallisuutta. Jos jätettä kuitenkin syntyy, jätteen haltijan on ensisijaisesti valmistettava jäte uudelleenkäyttöä varten tai toissijaisesti kierrätettävä se. Jos kierrätys ei ole mahdollista, jätteen haltijan on hyödynnettävä jäte muulla tavoin, mukaan lukien hyödyntäminen energiana. Jos hyödyntäminen ei ole mahdollista, jäte on loppukäsiteltävä. Jätteet on pidettävä erillään jätelain 15 §:n nojalla.

Toimittamalla vaaralliset jätteet asianmukaiseen käsittelyyn, vähennetään niiden aiheuttamia riskejä terveyteen ja ympäristön pilaantumista. Jätelain 13 §:n mukaan jätteestä ja jätehuollosta ei saa aiheutua vaaraa

tai haittaa terveydelle tai ympäristölle, roskaantumista, yleisen turvallisuuden heikentymistä taikka muuta näihin rinnastettavaa yleisen tai yksityisen edun loukkausta. (lupamääräyksen 13–15)

Polttoaineen varastointi

Haitallisten aineiden maaperään ja vesiin pääsyn estämiseksi on tarpeen antaa määräys polttoaineen ja kemikaalien varastoinnista. (lupamääräys 16)

Paras käyttökelpoinen tekniikka

Jätelain 13 §:n mukaan jätehuollossa on periaatteena, että käytetään parasta käyttökelpoista tekniikkaa ja noudatetaan ympäristön kannalta parasta käytäntöä. (lupamääräys 17)

Häiriö- ja muut poikkeukselliset tilanteet

Ilmoittamalla toimintaan liittyvistä häiriö- ja poikkeuksellisista tilanteista valvonta- ja pelastusviranomaisille saadaan tilanteen edellyttämät toimenpiteet aloitettua mahdollisimman nopeasti ja näin ollen myös vahingosta mahdollisesti aiheutunut haitta minimoitua. Raportoimalla onnettomuustilanteista valvontaviranomaiselle, saatetaan asia myös alueellisen viranomaisen tietoon, joka voi vastaavien tilanteiden ehkäisemiseksi antaa tarvittaessa asiaa koskevia ohjeita tai määräyksiä.

Ympäristönsuojelulain 14 §:n mukaan, jos toiminnasta aiheutuu tai uhkaa välittömästi aiheutua ympäristön pilaantumista, toiminnanharjoittajan on viipymättä ryhdyttävä tarpeellisiin toimiin pilaantumisen tai sen vaaran ehkäisemiseksi tai jos pilaantumista on jo aiheutunut, sen rajoittamiseksi mahdollisimman vähäiseksi. Ympäristönsuojelulain 123 §:n mukaan toiminnanharjoittajan on ilmoitettava välittömästi toimivaltaiselle valvontaviranomaiselle tavanomaisesta toiminnasta poikkeavista tapahtumista ja onnettomuuksista, joilla voi olla vaikutuksia ympäristöön tai luvan noudattamiseen.

Ympäristönsuojelulain 15 §:n mukaan luvanvaraisen toiminnan harjoittajan on ennakolta varauduttava toimiin onnettomuuksien ja muiden poikkeuksellisten tilanteiden estämiseksi ja niiden terveydelle ja ympäristölle haitallisten seurausten rajoittamiseksi. Suunnitelman on perustuttava risinarviointiin. (lupamääräykset 18 ja 19)

Toiminnan olennainen muuttaminen tai lopettaminen

Ilmoituksella varmistetaan tiedonkulku valvontaviranomaiselle valvonnan kannalta olennaisista muutoksista. Ilmoituksen perusteella viranomainen tarkastelee muutoksen vaikutusta voimassa oleviin lupamääräyksiin ja arvioi, onko lupaa tarpeen muuttaa, hakea kokonaan uutta lupaa tai antaa valvonnallisia ohjeita ja määräyksiä.

Ympäristönsuojelulain 52 §:n mukaan ympäristöluvassa on annettava määräykset toiminnan lopettamisen jälkeisistä toimista. Alueen käytöstä

luopuminen, viimeistelytyöt ja seuranta voidaan toteuttaa hallitusti vain erillisen suunnitelman perusteella. Jäteasetuksen 13 §:n mukaan jätteen käsittelylaitos tai -paikka tai sen osa on jätteen vastaanoton lakattua viipymättä saatettava sellaiseen tilaan, ettei siitä käytöstä poistamisen jälkeen aiheudu jätelain 13 §:ssä tarkoitettuja ympäristön pilaantumisen vaaraa aiheuttavia päästöjä. Puhdistustoimien jälkeen tehtävällä tarkastuksella varmistetaan, että alue on riittävästi puhdistettu, jotta siitä ei aiheudu myöhemmin haittaa tai vaaraa ympäristölle. (lupamääräykset 20 ja 21)

Tarkkailu- ja raportointimääräykset

Toiminnanharjoittajan on oltava ympäristönsuojelulain 6 §:n mukaan riittävästi selvillä toiminnan vaikutuksista maaperään, pinta- ja pohjavesiin sekä ilmaan. Toimintojen käyttötarkkailulla varmistetaan muun muassa veden johtamis- ja käsittelyjärjestelmien toimiminen suunnitellusti. Päästötarkkailussa on määrätty tarkkailemaan myös kiintoaine- ja TOC-pitoisuutta, koska luvassa on määrätty raja-arvot lähtevän hulevedet kiintoaine- ja TOC-pitoisuudelle.

Kirjanpitoa, tarkkailua ja raportointia koskevat lupamääräykset ovat tarpeen lupamääräysten noudattamisen valvomiseksi, toiminnan vaikutusten ja haittojen sekä haittojen vähentämistarpeen selvittämiseksi ja mahdollisten jälkihoitotöiden laajuuden arvioimiseksi.

Ympäristönsuojelulain ja jätelain nojalla valvontaviranomaisella on oikeus saada toiminnan valvontaa varten tarpeellisia tietoja. Vuosiyhteenvetdon ja vuosiraportin esittämisestä annettu määräys on tarpeen toimintaan liittyvien ympäristönsuojelun kannalta oleellisten tietojen saamiseksi ja toiminnan valvonnan järjestämiseksi.

ELY-keskus voi tarvittaessa tarkentaa käyttö- ja päästötarkkailuohjelmia esimerkiksi muuttamalla tarkkailtavia parametreja. (lupamääräykset 22–27)

Vakuuden perustelut

Ympäristönsuojelulain 59 §:n mukaan jätteen käsittelytoiminnan harjoittajan on asetettava vakuus asianmukaisen jätehuollon, seurannan, tarkkailun ja toiminnan lopettamisessa tai sen jälkeen tarvittavien toimien varmistamiseksi. Lain 60 §:n mukaan vakuuden on oltava riittävä edellä mainittujen toimien hoitamiseksi ottaen huomioon toiminnan laajuus, luonne ja toimintaa varten annettavat määräykset. Ympäristönsuojelulain 61 §:ssä on säädetty vakuuden asettamisesta ja voimassaolosta.

Vakuuden määrän on vastattava kustannuksia, joita asianmukaisesta jätehuollosta toiminnan lopettamisen yhteydessä aiheutuu. Vakuudella katetaan vain kustannukset, jotka voidaan lupaharkinnan yhteydessä ennakoida toimintaa koskevien lupamääräysten ja suoraan lainsäädännöstä johtuvien velvoitteiden perusteella. Vakuuden määrää voidaan tarkistaa esimerkiksi jätteiden käsittelykustannusten muuttumisen vuoksi.

Hakija on täydennyksenä antanut esityksen vakuudesta. Aluehallintovirasto on lisännyt vakuuden määrään ratapölkky murskeen kuljetuskustannukset viereiselle polttolaitokselle. Aluehallintovirasto on ottanut vakuuslaskelmassa huomioon arvioidut jälkitarkkailukustannukset, mikä tarkoittaa alueen hulevesien tarkkailua tarkkailusuunnitelman mukaisesti noin kolmen vuoden ajalta. Aluehallintoviraston näkemyksen mukaan pitkäaikaiselle jälkitarkkailulle ei kuitenkaan ole tarvetta siinä vaiheessa, kun kuormitusta aiheuttavat materiaalit poistetaan alueelta.

Aluehallintoviraston määräämät vakuudet ovat arvonlisäverollisia korkeimman hallinto-oikeuden päätöksen (2017:24) mukaisesti. (lupamääräys 28)

VASTAUS YKSILÖITYIHIN VAATIMUKSIIN

Lausunnoissa esitetyt vaatimukset on otettu huomioon lupamääräyksistä ja niiden perusteluista ilmenevästi.

Vastauksena UPM Kymmene Oyj:n lausuntoon todetaan seuraavaa. Hakija on 16.12.2020 toimittamassa täydennyksenä muuttanut hakemusta siten, että on vähentänyt ratapölkky murskeen enimmäisvarastointimäärää puoleen aiemmin esitetystä. Lisäksi ratapölkkyjen murskaus ja välivarastointi sekä murskeen välivarastointi on määrätty tehtäväksi pinnoitetulla alueella.

LUVAN VOIMASSAOLO JA LUPAMÄÄRÄYSTEN TARKISTAMINEN

Päätöksen voimassaolo

Lupa on voimassa toistaiseksi.

Tarvittaessa aluehallintovirasto voi ympäristönsuojelulain 89 §:ssä säädettyjen edellytysten täytyessä muuttaa aikaisempaa lupaa tai ympäristönsuojelulain 93 §:ssä säädettyjen edellytysten täytyessä peruuttaa luvan valvontaviranomaisen aloitteesta.

Korvattavat päätökset

Tämä päätös korvaa lainvoimaiseksi tultuaan seuraavien päätösten mukaiset lupamääräykset luparatkaisuja lukuun ottamatta:

- Kainuun ympäristökeskuksen 28.12.2005 myöntämä ympäristölupa, dnro KAI-2005-Y-36-111, kreosoottikyllästettyjen ratapölkkyjen käsittely- ja varastointitoimintaan Kajaanissa.
- Kainuun ympäristökeskuksen 4.6.2008 myöntämä ympäristöluvan muutos, dnro KAI-2007-Y-144, käytettyjen kreosoottikyllästeisten puuratapölkkyjen varastointialueen laajentamiseen.

- Pohjois-Suomen aluehallintoviraston 15.4.2014 myöntämä ympäristölupa, nro 33/2014/1, puuratapölkkyjen murskaukseen.

Lupaa ankaramman asetuksen noudattaminen

Jos asetuksella annetaan tämän luvan määräyksiä ankarampia säännöksiä tai luvasta poikkeavia säännöksiä luvan voimassaolosta tai tarkistamisesta, on asetusta luvan estämättä noudatettava ympäristönsuojelulain 70 §:n nojalla.

PÄÄTÖKSEN TÄYTÄNTÖÖNPANO

Päätöksen täytäntöönpanokelpoisuus

Päätös on täytäntöönpanokelpoinen sen saatua lainvoiman. Valitus korvauksesta ei estä toiminnan aloittamista.

SOVELLETUT SÄÄNNÖKSET

Ympäristönsuojelulaki (527/2014) 6, 7, 14–17, 27, 48, 49 §:t, 52 §:n 1 ja 3 momentit, 53, 58–62, 66 ja 94 §:t

Jätelaki (646/2011) 8, 12, 13, 15, 29, 72, 73, 118–122 ja 141 §:t

Valtioneuvoston asetus jätteistä (179/2012) 7, 13, 22, 24 ja 25 §:t sekä liite 4

Laki eräistä naapuruussuhteista (26/1920) 17 §

KÄSITTELYMAKSU

Ratkaisu

Lupa-asian käsittelymaksu on 7 256,25 euroa.

Lasku lähetetään erikseen Valtion talous- ja henkilöstöhallinnon palvelukeskuksesta Joensuusta.

Perustelut

Maksun määrittämisessä sovelletaan asian vireilletuloajankohtana voimassa ollutta maksuasetusta. Valtioneuvoston asetuksessa aluehallintovirastojen maksuista vuosina 2019 ja 2020 (1244/2018) liitteen maksu-
taulukon mukaan jätteenkäsittelylaitoksen, jossa käsitellään muualla syntynyttä vaarallista jätettä, ympäristöluvan käsittelymaksu on 10 750 euroa.

Toiminnan olennaista muuttamista (ympäristönsuojelulain 29 §) koskevan lupahakemuksen käsittelystä peritään maksu, jonka suuruus on 50 % taulukon mukaisesta maksusta.

Maksu peritään 35 prosenttia korkeampana, jos asian käsittelyn vaatima työmäärä on taulukossa mainittua tai 1–3 kohdassa tarkoitettua työmäärää suurempi.

Oikeusohje

Valtioneuvoston asetus aluehallintoviraston maksuista vuonna 2021 (1121/2020) 8 §

Valtioneuvoston asetus aluehallintoviraston maksuista vuosina 2019 ja 2020 (1244/2018)

PÄÄTÖKSESTÄ TIEDOTTAMINEN

Päätös

Hakija

Päätös tiedoksi sähköpostitse

Kajaanin kaupunki

Kajaanin kaupungin ympäristönsuojeluviranomainen

Kajaanin kaupungin terveydensuojeluviranomainen

Kainuun elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, ympäristö ja luonnonvarat -vastuualue

Suomen ympäristökeskus

Ilmoitus päätöksestä

Asianosaiset

Ilmoittaminen yleisessä tietoverkossa

Aluehallintovirasto tiedottaa päätöksen antamisesta julkaisemalla kuulutuksen ja päätöksen lupaviranomaisen verkkosivuilla <https://ylupa.avi.fi>.

Tieto kuulutuksesta julkaistaan myös Kajaanin kaupungin verkkosivuilla.

MUUTOKSENHAKU

Päätökseen saa hakea muutosta Vaasan hallinto-oikeudelta valittamalla.

Juha Anttila

Seija Schroderus-Härkönen

Asian on ratkaissut ympäristöneuvos Juha Anttila. Asian on esitellyt ympäristöylitarkastaja Seija Schroderus-Härkönen.

Tiedustelut: asian esittelijä, puh. 0295 017 668 tai 0295 017 500.

Asiakirja on hyväksytty sähköisesti. Merkintä sähköisestä hyväksymisestä on asiakirjan viimeisellä sivulla.

Liite

Valitusosoitus

VALITUSOSOITUS

Tähän aluehallintoviraston päätökseen tai siitä perittävään maksuun voi hakea muutosta kirjallisella valituksella. Valituksen saa tehdä sillä perusteella, että päätös on lainvastainen.

Päätöksestä voivat valittaa asianosaiset, sekä vaikutusalueella ympäristön-, terveyden- tai luonnonsuojelun tai asuinympäristön viihtyisyyden edistämiseksi toimivat rekisteröidyt yhdistykset tai säätiöt, sijaintikunta ja vaikutusalueen kunnat ja niiden ympäristönsuojeluviranomaiset, sekä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset ja muut asiassa yleistä etua valvovat viranomaiset.

Asian käsittelystä hallinto-oikeudessa voidaan periä oikeudenkäyntimaksu siten kuin tuomioistuinmaksu-laissa (1455/2015) ja oikeusministeriön asetuksessa tuomioistuinmaksulain 2 §:ssä säädettyjen maksujen tarkistamisesta (1383/2018) säädetään. Maksun suuruus on 260 euroa. Tuomioistuinmaksulaissa on erikseen säädetty tapauksista, joissa maksua ei peritä. Tarkempia tietoja maksuista saa hallinto-oikeudesta.

Toimi näin

Jos haet muutosta aluehallintoviraston päätökseen, tee kirjallinen valitus Vaasan hallinto-oikeuteen ennen valitusajan päättymistä. Valitusajaksi päättyy **26.2.2021**.

Valitusajaksi määräytyy seuraavasti:

- Päätöksen tiedoksisaannin katsotaan tapahtuneen viimeistään seitsemäntenä (7.) päivänä siitä, kun aluehallintovirasto on julkaissut päätöksen verkkosivuillaan.
- Valitusajaksi on 30 päivää päätöksen tiedoksisaannista.
- Kun määräaika lasketaan, sitä päivää, kun päätös on saatu tiedoksi, ei oteta lukuun.
- Jos määräajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, jouluaatto, juhannusaatto tai arkilauantai, määräaika päättyy ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Ilmoita valituksessa

- valittajan nimi, postiosoite, puhelinnumero ja muut tarpeelliset yhteystiedot, kuten sähköpostiosoite. Jos valittajana on yhteisö, ilmoita sen nimi ja yhteystiedot,
- laillisen edustajan, asiamiehen tai muun valituksen laatineen henkilön nimi ja postiosoite, puhelinnumero ja muut tarpeelliset yhteystiedot, kuten sähköpostiosoite,
- sellainen postiosoite ja mahdollinen muu osoite, johon oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan lähettää (prosessiosoite). Hallinto-oikeus voi valita, mihin osoitteeseen se toimittaa asiakirjat, jos sille on ilmoitettu useampia prosessiosoitteita tai jos yhtäkään ilmoitettua yhteystietoa ei ole nimetty prosessiosoitteeksi,
- päätös, johon haetaan muutosta,
- päätöksen kohta, johon haetaan muutosta,
- mitä muutoksia päätökseen vaaditaan,
- perusteet, joilla muutosta vaaditaan ja
- mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan.

Yhteystietojen muutoksesta on ilmoitettava viipymättä hallinto-oikeudelle valituksen vireillä olon aikana.

Valituksen liitteet

- aluehallintoviraston päätös, johon muutosta haetaan (alkuperäisenä tai jäljennöksenä)
- asiakirjat, joita käytetään vaatimusten tukena (jollei niitä ole toimitettu jo aiemmin aluehallintovirastoon)
- valtakirja
 - asiamiehen on liitettävä valitukseen valittajalta saatu valtakirja – ellei hän ole asianajaja, julkinen oikeusavustaja tai sellainen oikeudenkäyntiavustaja, joka määrittää luvan saaneista oikeudenkäyntiavustajista annetussa laissa (715/2011).
 - asiamiehen ei tarvitse toimittaa valtakirjaa, jos hallinto-oikeuteen toimitetaan sellainen sähköinen asiakirja, jossa on selvitys asiamiehen toimivallasta. Asiamiehen ei myöskään tarvitse esittää valtakirjaa, jos valittaja on antanut valtuutuksen suullisesti tuomioistuimessa tai jos asiamies on toiminut asiamiehenä asian aikaisemmassa käsittelyvaiheessa.

Lähetä valitus hallinto-oikeuteen

Hallinto-oikeuden yhteystiedot ovat:

Vaasan hallinto-oikeus

Korsholmanpuistikko 43, 4. krs (käyntiosoite)

PL 204, 65101 Vaasa (postiosoite)

sähköposti: vaasa.hao@oikeus.fi

puhelinvaihte: 029 56 42 611

asiakaspalvelu: 029 56 42 780 (avoinna ma–pe kello 8.00–16.15)

telekopio (fax): 029 56 42 760

Valituksen saapuminen määräajassa on valittajan vastuulla, kun se lähetetään postitse, sähköpostitse, telekopiona tai lähetin välityksellä. Suljetussa laitoksessa oleva henkilö voi antaa valituskirjelmän valitusajan kuussa myös sille henkilölle, joka on määrätty laitoksessa tätä tehtävää hoitamaan tai laitoksen johtajalle.

Valituksen on oltava perillä hallinto-oikeuden kirjaamossa viimeistään valitusajan viimeisenä päivänä ennen hallinto-oikeuden aukioloajan päättymistä.

Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa

<https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

Tämä asiakirja PSAVI/7224/2019 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument PSAVI/7224/2019 har godkänts elektroniskt

Anttila Juha 19.01.2021 09:19

Schroderus-Härkönen Seija 19.01.2021 08:53